

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, L. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. D. r. VARNAY ELEMER

A művészetről

Irta: KOSZTOLANSZKY ISTVAN.

A művészet lendületét annak szeretete adja meg. Ma azonban igazi, odaadó, önzetlen szerelmesei nincsenek, udvarlói, házibarátai vannak helyben.

A művészet ma a legtöbb embernek egy olyan divathölgy, akivel együtt mutatkozni bizonyos nem mindennapiságot, disztingváló lelkiállatot tételez fel. Az egyiknek pénz hoz, a másiknak egy alig várt ismeretséget. De olyanok, akiknek az egyetlen, a mindenek fölött való ismeretése, az egész világa, olyan emberek nincsenek.

Az ilyen ember egyedül maga a művész.

A művészet csak a művészek az egyetlen, mindenek fölött való, az egész világot magától ölelő szerelem. Csak az ilyen szerelem alighat a semmiből. Akinek a művészet csak az életem él, akik annak tüntetően udvarolnak, csak a szívüket vagy érdeküket óhajtják kielégíteni.

A művész hallgat és alkot.

Ha alkot, isteni ihlet szolgálatában áll. Kezét az örök szépet, melynek színeivel, fényével, szízával gyönyörbe ringatja lelkét, hogy az önképesség szeretetéhez vezessen. Hogy megértés, lásd és érezd Isten szeretetét, mellyel a világot teremtette, hogy élvezd, használd és gyönyörködj benne.

Amde a művész lelkéből mások lelkébe hulló folyamat valamely ledönthetetlen gát elé az ami hatalmas falként zárt el művészt és közönséget egymástól. Ezen elválasztó fal köztől, nemtörődömségből és megnemértésből áll.

A művészet szeretetének fénykorát lázadó gazdasági állapotok fátyola vonta be s miba szórta rá az ihlet isteni sugarait, nem kezezett visszafénye a közönség szemében; mert az isteni sugarakat már a mindenáron újabbat alanni akarás reflektora hintette rá. Nem csoda tehát, ha a közöny mellé a megnemértés is társul szegődött.

A szépség háborítatlan gyönyöréhez szokott emberek a szó, szín, forma és hang forradalmára ész nélkül döbbenettel figyelt fel, később azonban mindinkább visszavonult, mert az életközdelem örökös harcában, nem maradt ideje a művészet forradalmának kialakulását figyelemmel kísérni. Beérte azzal, hogy időnkint tudomásul vegye annak eredményét.

A minden eszközzel harcba indult művészi forradalom győzni és érvényesülni akarását antiszociális szeszélyek által zűrzavarossá keverve, van áldozatokkal teremtett, amelyekre a muza szíjtelően arcát szegyen bírja futotta át. A művészet vásári alku tárgya lett. Az ihlet a Wertim-szerekrények ropogós ezreseitől kezdett lánthatni nyerni; a szép, a nemes, a jó iránti szeretet prostitúció szolgálatába állt; perverz és nemi élet ingerlő fércmunkák tömege igyekezett a művészt szorítani, hogy azok émelítő illatával a művészt jobban elkábitson, s hogy az erkölcsellenesnek létjogot teremtsen.

A komoly művészi forradalom, mely a szép, magasatos, a fenséges keretein belül: „Újját teremteni” kiáltással vette kezébe a zászlót és fércmunkák lovagjainak riadója közt vergődő művészet már csak az Isten kegyelméből lett művész lelkét hozta forrongásba; a tömeg visszahátrált. Visszaszorult, mert tapasztalnia kellett, hogy a művészet forradalmában súlyosan meg lett sebesítve. Azért minden energiáját arra kellett vetnie, ha győzedelmeskedni akart, s mert a fércmunkák gyárosainak perverz gyönyörököt ígérő reklámjai a tömegeket elhódították, kéjes gyönyörökbe ringatták.

A makulátlan szépség ennek dacára diadalmas menetben tartotta bevonulását mindama helyekre, ahonnan annak imádata még ki nem eszett. De a szép imádatában megzavart és

Megkezdődtek a moszkvai német-orsz tárgyalások

Ribbentrop és kíséretét Potemkin helyettes külügyi népbiztos fogadta a repülőtéren. — Németország csak azokat a területeket veszi vissza Lengyelországtól, amelyek a világháboru előtt is hozzá tartoztak. — Henderson berlini angol követ Berchtesgadenbe utazott — Nagy az érdeklődés az angol parlament csütörtöki ülése iránt

Virginio Gaida: Az egyezmény Németország javára fordította a helyzetet Moszkvában

Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter kíséretének tagjaival szerdán délelben 1 óra 30 perckor a moszkvai repülőterre érkezett. Ribbentrop üdvözlésére német részről Schulenburg moszkvai német nagykövet, a moszkvai német katonai attasé és a moszkvai német nagykövetség személyzete jelent meg. Orosz részről Potemkin helyettes külügyi népbiztos, Merkuvo belügyi helyettes népbiztos, a moszkvai városi tanács vezetője és a moszkvai városparaszok fogadták a német külügyminisztert. Jelen volt Rosso moszkvai orosz nagykövet és az orosz katonai attasé is. Ribbentrop külügyminisz-

ter a kölcsönös bemutatkozások után a moszkvai német nagykövetség palotájában előre elkészített szállításához hajtatott.

Ribbentrop megérkezése után délelben 2 órakor a német nagykövetség villásreggelit adott a birodalmi külügyminiszter tiszteletére, majd pedig

megkezdődtek Ribbentrop és Molotov külügyi népbiztos között a tanácskozások, amelynél résztvettek gróf Schulenberg moszkvai német nagykövet és Potemkin, a külügyi népbiztos első helyettese.

Szünetelnek a moszkvai katonai tárgyalások

A francia és az angol nagykövet tegnap délután megjelent Molotov orosz külügyi népbiztosnál, hogy tájékozódjanak a német-szovjet megállapodás tartalmáról. Az angol és francia kormány csak akkor dönt magatartása felől, ha megkapja moszkvai nagyköveteinek jelentését és ha már tájékozódott a német-szovjet szerződésben foglalt kötelezettségekről. Illetékes körökben hangsúlyozzák, hogy a legújabb események semmiben sem változtatták meg Franciaország

és Anglia nyugodt és szilárd magatartását. A két ország el van tökélve arra, hogy szembeszáll minden erőszakos törekvéssel.

Moszkvából jelentik, hogy az orosz fővárosban kedden szüneteltek az angol-francia-szovjet megbeszélések. Ehelyett az angol és a francia katonai küldöttség tagjai megtekintették a Kreml muzeumát. Hír szerint az újabb megbeszéléseket állítólag szerdán délután 6 órára tüzték ki

Ha kitör a német-lengyel háború, a német csapatok Varsóig nyomulnak előre

Berlini nemzeti szocialista körökben kijelentették, hogy Lengyelország negyedszeri felosztása közvetlen küszöbön áll. Ez attól függ, hogy Lengyelország teljesíti-e Németország követeléseit, vagy továbbra is visszautasítja azokat. Ha Varsó elfogadja a német követeléseket, akkor Németország csak azokat a területeket szerzi vissza, amelyek a világháboru előtt hozzá tartoztak. Lengyelország a tengerhez való kijáratának elvesztéséért cserébe Danzigban szabad kikötőt kapna, ha azonban Lengyelország ellenáll, amit nem tartanak lehetetlennek, akkor a német csapatok Varsóig vagy esetleg még tovább is előrenyomulnak. A német-orsz tárgyalások nyomán Londonban támadt megdöbbenésből arra következtetnek, hogy Anglia nem avatkozik bele az ügyek fejleményébe. Az a véle-

mény, hogy Franciaország számol a való helyzettel és fajt acomplinak fogadja a bekövetkező eseményeket.

Politikai körökben kijelentik, hogy

Németország és Oroszország között már hettekkel ezelőtt létrejött a megállapodás a megnemátadási szerződés megkötése ügyében.

A szerződés nyilvánosságra hozására azonban alkalmas pillanatra vártak. Az egyezmény aláírása után azonnal döntenek a további lépésekről. A katonai előkészületek nemcsak minden eshetőségre, hanem arra is szorítkoznak, hogy Anglia és Franciaország rávegyék Lengyelországot az ellenállás megszüntetésére és a lengyel-német probléma békés elintézésére.

megfogyatkozott tömeget a művészet szeretetétől lángoló művészek se voltak képesek egy békés révből felépített templom oltárához vezetni. Miért? ... Mert a kereslet csekély volta miatt az aránytalanul nagyobb tömegben jelentkező kínálat elhalasztása lehetetlenné vált. És mi történt? ... A művészet igazi, odaadó és önzetlen szerelmesei: a művészek, kénytelen-kelletlen, nagydobot vettek kezükbe s önisztentő dicsériádkba hívták a közönséget portékájuk megvétele; nem mulasztván el egyszerűen egy-egy

kisebbitő, ócsárló jelzőt használni a szomszédos árucarnok portékájára; mely viszont a saját áruját tartotta hamisíthatatlannak, mondván a másiktól szintén olyan jelzőt, ami a közönséget végre is mindkét helyről elriasztotta.

És mi még azon csodálkozunk, mi lehet oka annak, hogy az igazi iródmalmat és egyéb művészetet oly kevesen pártolják, míg az émelítő fércmunka-gyárosok ezeket vágnak szegre...

Az olimpiai isteneket is azért alkonyodott be, mivel harcba keveredtek egymással.

Henderson Chamberlain levelével Hitlerhez utazott

A nemzetközi politikai élet mai legjelentősebb eseménye: Henderson berlini angol nagykövét hirtelen történt elutazása Berchtesgadenbe, Hitler német birodalmi vezérhez. Mint a Havas újságírásnak Berlinből jelentik: jól értesült magánforrásból érkező hír szerint Henderson nagykövet szerdán délelőtti külön repülőgépen, amelyet a német birodalmi kormány bocsátott rendelkezésére, Salzburgba utazott, ahonnan azonnal tovább folytatja útját Berchtesgadenbe, ott átadja a birodalmi vezérnek Chamberlain miniszterelnök üzenetét. Úgy tudják, hogy az angol miniszterelnök üzenete válasz arra a hivatalos jegyzékre, amelyet a német kormány nemrég átnyújtott Londonba, hogy megtudja az angol kormány álláspontját a függőben lévő kérdésekről.

Londonból jelenti a Rador: A Reuter iroda tudni véli, hogy a Szovjettal megkötendő egyezmény életbelépése után Németország nyomban megteszi első gyakorlati lépését. Igen sok körülmény arra mutat, hogy

kedden éjjelig a német hadsereg teljesen felkészült minden parancs teljesítésére. Ugy hírlik, hogy Németország igényt tart vala-

mennyi területre, amely a világháború előtt az övé volt.

Németország hajlandó biztosítani ezek után Lengyelország függetlenségét és szabad kikötőt Danzigban és Gdyniában.

HITLER VASÁRNAP JELENTI BE DANZIG VISSZACSATOLÁSÁT A BIRODALOMHOZ

A Havas távirati iroda berlini levelezője megállapítja, hogy

Hitler kancellár augusztus 27-én a tannenbergi emlékünnepeken innépélyesen bejelenti Danzignak a birodalomhoz való csatlakozását és parancsot ad annak gyakorlati kivitelére.

Németország igényt tart mindazokra a lengyel területekre, ahol német kisebbség lakik.

Tegnap este hét órakor a pozsonyi nemzeti színház előtt nagy közös német-szlovák tüntést rendeztek Lengyelország ellen. A nagygyűlésen követelték Javorina visszaadását Szlovákiának. Javorina a Magas Tátrának az a része, amit az elmúlt év őszén Csehszlovákia felbomlásakor Lengyelország kapott Szlovákiától.

Lengyelország is készülődik...

A szerda reggeli lengyel lapok egybehangzóan megállapítják, hogy Németország és a Szovjet között létesítendő megemlékező egyezménynek csak taktikai jellege van és kétségbeesett eszközt jelent Németország részéről a nemzetközi helyzet megzavarására. Ennek az egyezménynek tényleges értéke tulajdonképpen nincs is, mert nem változtat az európai erők egyensúlyán és még kevésbé változtat Lengyelország és nyugati szövetségeseinek magatartásán.

Lengyel politikai körökben úgy vélik, hogy a támadást kizáró német-orosz szerződés nem gyakorolhat befolyást a lengyel külpolitika vonalvezetésére. A lengyel kormány szilárdan el van határozva arra, hogy visszautasít minden támadást.

Varsóból jelentik, hogy a Curier Warszawsky azt az értesülést közli, hogy Burckhardt tanár, a danzigi népszövetségi főbiztos szintén Berchtesgadenbe utazott, ahol ismét találkozni fog a német birodalom vezetőjével. A lap hírt vár: körök meg nem erősítik, de nem is cáfolják.

Potoczky washingtoni lengyel nagykövet az

újságírók előtt kijelentette, hogy a német-orosz megegyezés nem lepte meg Lengyelországot. Lengyel politikai körökben tudtak arról, hogy már hosszabb ideje megbeszélések folytak a két ország között. Lengyelország kész háborút viselni, — mondotta a nagykövet, — ha függetlensége veszélyben forog.

CHAMBERLAIN A PARLAMENT CSÜTÖRTÖKI ÜLÉSÉN ISMERTETI NAGY-BRITANNIA FELFOGÁSÁT AZ ÚJ HELYZETRŐL

Az angol kormány azért hívta össze a parlamentet, hogy rendkívüli felhatalmazást kapjon további nemzetvédelmi lépésekre. Úgy döntöttek, hogy fegyverbe hívják a tartalékosok egy részét, majd a minisztertanács végén leszögezték, hogy Anglia nem változtat meg Lengyelországgal szembeni politikáját.

és azon reményüknek adtak kifejezést, hogy a fészültséget békés uton is le lehet vezetni.

Az angol parlament körében úgy tudják, hogy a kormány az alsóház csütörtöki ülésén törvényjavaslatot terjeszt elő, amely

rendkívüli hatalommal ruhazza fel a nemzetvédelem érdekében a kormányt.

Lehetségesnek tartják, hogy a törvényjavaslat megszavazása után ugyancsak csütörtökön a lordok házában is benyújtják, amely azt meg fogja szavazni azt. A törvényt a parlament által való megszavazása után a király halálánul szentesíteni fogja és így

a rendkívüli felhatalmazás még a csütörtökön napon törvényerőre emelkedik.

A törvényjavaslat értelmében a kormány minden intézkedés sürgős megbételére felhatalmazást kap, amelyet az ország biztonsága érdekében jónak lát életbeléptetni.

Az alsóház ülését délután három órára ták össze és valószínű, hogy mindjárt az elején

Chamberlain miniszterelnök szólal fel, és ismertetni fogja a brit birodalom felfogását az új helyzettel szemben.

A vita felszólalói között fog szerepelni Chamberlain miniszterelnök különben Sir Archibald Sinclair, a szabadelvű párt vezetője.

Chamberlain miniszterelnök különben dán délelőtti félórás megbeszélést folytatott a fax lord külügyminiszterrel. Délelőtti Sinclair és Greenwooddal folytatott tanácskozást. A ellenzéki politikuson kívül felkereste a miniszterelnököt György király magántitkára is, Balmoreból érkezett Londonba.

GYÖRGY ANGOL KIRÁLY A NEMZETI HELYZET MIATT MEGSZAKITJA NYARALÁSÁT

Az angol lapok kivétel nélkül azt írják, hogy Nagy-Britannia teljesíteni fogja vállalt kötelességeit. A Times a német diplomáciai körök részletezve, hangoztatja az angol kormány tökéletes nyugalmát. Megállapítja, hogy Németország célja a háromhatalmi tárgyalás megzavarása volt, de ez a kísérlet nem sikerült. Japán elégedettségét fejezte ki, mert Németország megszerzte a kommunistaellenes politikát. A lap cikke így végződik: „Európa badsága körülbelül érdekel bennünket, mert a nemzetközi törvények elveivel van összefüggésben, ami a szabadságot és az igazságot illeti, pedig a nemzetközi törvények erőszakos megsértése. Éppen ezért adta szavát Nagy-Britannia és ezt minden körülmények között meg fogja tartani”.

Száraz tények

Írta: A. BONNET

Collard, a bűnügyi nyomozó rendőrség nagytehetségű detektívfelügyelője, sohasem mulasztotta el, ha velem találkozott, hogy az amatőrdetektívek baklövésével ne ugrasson. Különösen azért folyt köztünk örökös háború, noha egyébként meleg barátság fűzött egymáshoz, mert az újságomban mindig ostoroztam az elavult rendőri módszereket. Legutóbb is, amikor a Rue Lafayette-beli bankrablás tetteseit felévi nyomozással van tudtak felkutatni, újra azt írtam, hogy a rendőrség nyomozásából hiányzik a képzelőtehetség, a merész következtetés, ami nélkül a modern technikával dolgozó mai gonosztörvők eszén nem lehet túljárni.

— Statisztika igazolja — mondta Collard, amikor a rendőrség palotájában a cikk megjelenése után találkoztunk, — hogy a hívatásos rendőrség sokkal több esetben ér el eredményt, mint a nagyképű amatőrdetektívek. Sohasem gondolt maga arra, hogy a rendőri nyomozásban inkább csak árt a túlzott képzelőtehetség és elméleti okoskodás?

— Ezt nem merném állítani — feleltem mosolyogva.

Collard így folytatta:

— Emlékezik arra, hogy a múlt hónapban meggyilkolták Georget Pierre-t, a francia forradalom híres történetíróját?

— Hogyne... személyesen ismertem az öreg urat — feleltem.

— Georget-t a házvezetőnője reggel holtan találta a dolgozószobájában, ahol este elbúcsúzott tőle. A hátában, a lapocka alatt vékony, hegyes tárgy szúrt be a gyilkos, aki észrevétlenül lopódzkodott be a szobába, mert Georget az asztalnál ülve kapta a halálos döfést. De most következnek az esetnek az a része, ami valóban alkalmas volt arra, hogy a képzelőtehetség elszabaduljon. Georget előtt az asztalán egy megkezdett kézirat feküdt. Georget, a kezében gyorsan szorongatott írónnal, rendetlenül papírra vetett betűkkel, ezt írta fel a kézíratra:

„Tinville”.

A gyilkos azt hitte, hogy a törzsűrés azonnal megölte, de... úgy látszik... Georget mg egy-két másodpercre visszanyerte az eszméletét és ekkor írta

haldokolva, kuszált betűkkel, az előtte fekvő papírra ezt a nevet, hogy a rendőrséget a gyilkos nyomára vezesse.

— Tinville neve volt az egyetlen támpont, a melyből a nyomozás kiindulhatott, mert a meggyilkolt tudós ismerősei nem tudtak arról, hogy bárki nek is érdekében lehetett volna Georget halála, a tettes pedig semmit se rabolt el. Megkérdeztük a Sorbonne egyik tudós tanárát, hogy mire célezhatott a nagy történettudós, amikor ezt a nevet halála percében a papírra felírta.

— Georget barátom — mondta a tudós tanár — tudvalevőleg a francia forradalom egyik legkiválóbb történetírója volt. Most is éppen egyik ilyen tárgyú újabb tanulmányával volt elfoglalva. Az asztalán találta, félig kész kézirat a forradalmi bírások elemzésével foglalkozott. Tudvalevőleg Fouquier-Tinville volt a francia forradalom vészbiroságának köztámadója. Ha Georget halála percében Tinville nevét írta fel, hogy a rendőrséget ezzel a gyilkos nyomára vezesse, bizonyára Fouquier-Tinville alakja jutott az eszébe, amikor, talán egy másodpercre, meglátta a

gyilkost. Tehát a forradalmi köztámadó alakja, arca, vagy valami vele összefüggő körülmény jött abba a másodpercben az eszébe.

— A forradalom történetével foglalkozó szes tudósainkat felkértük, hogy ezen a nyomon tessenek. A Fouquier-Tinville-ről forgalomban képeket sokszorosítottuk és szétosztottuk a detektív és rendőri közt, mint a gyilkos személynémet” pótló adatot.

— Végigtanulmányoztuk Fouquier-Tinville rajzi adatait és közzereplése minden vonatkozó amire nézve adatok állanak rendelkezésre, de a teljes eredménytelen volt.

— Van egy rendőröm. Raingal Jules, aki ban típusa annak a rendőrnek, amilyenről a kedves barátom, a cikkeiben szokott írni. Ő erejű, rettenthetetlenül bátor, szívós, lelkiismeretvágta-ri parasztfiú. Ha világszerte parancsot végtelenül megbízható, de annyi gondolkodó kétsége, vagy éppen fantáziája nincs, mint egy tükörnek. Egy nap újra megbosszantott azzal, hogy gondolkodik.

Tekintettel a rendkívüli érdeklődésre, ma utoljára!

SCALA

A szerelmesek és A vihar

Csütörtökön szenzációs premier!
Katharine Hepburn és Gary Grant

parádés filmjük, Páris ezévi nagy szenzáció

Susanne leopárdja

és Ronald Colman világfilmje

A ZENDAI FOGOLY

A Daily Telegraph ezeket írja: Ha valaki elképzelné, hogy országunk ingadozik Lengyelországnak támadás esetén való megvédése tekintetében, ez azt jelentené, hogy kételkedik az angol nép jellemében. A kormány által összehívott parlamentben a miniszterelnöknek alkalma lesz az egész világ előtt kijelenteni, mi az angol akarat.

A francia sajtó nyugalomra int

Minden francia lap külső alakja szerdán reggel olyan volt, amilyen csak a legnagyobb események idején szokott lenni és valósággal falragaszokra emlékeztetett. A lapokban a német-orosz egyezmény minden más kérdést háttérbe szorított. Alkalmában azonban megnyugtatásra intik a közönséget és hangoztatják, meg kell várni, amíg a szerződést aláírják és ösztöztetik, hogy az egyezmény horderjét fel lehessen bicskulni. Bármennyire igyekeznek a lapok a nyugtatást mérsékelni, azt továbbra sem titkolják, hogy Németország nagy diplomáciai sikert ért el.

Nagy érdeklődést tanúsítanak a lapok Ciano olasz külügyminiszter keddi megbeszéléseinek, amelyet során kihallgatáson fogadta a román, japán, angol és francia nagyköveteket. Részletek nem szivárogtak ki e tanácskozásokról, de állítólag közölte az olasz külügyminiszter a japán nagykövettel, hogy komintern ellenes egyezmény továbbra is teljes egészében érvényben marad.

KATONAI INTÉZKEDÉSEKET FOGANATOSÍTOTT A FRANCIA KORMÁNY

A francia főváros politikai köreiben tegnap főfokra hágott az izgalom. Ehhez nagy mértékben hozzájárult a keddi minisztertanácsról kiadott hivatalos közlemény, amely bejelenti, hogy a francia kormány katonai természetű intézkedések foganatosítására határozta el magát.

Az utóbbi napokban az egyéni behívások már a meggátolást jellegét öltötték. Ugyancsak igazoltatott a minisztertanácsról kiadott közlemény azon bejelentése is, hogy Daladier miniszterelnök, aki egyben a hadügyi tárcát is betölti, szisszas tanácskozást folytatott Gamelinnel, a francia hadsereg főparancsnokával. Egy későbbi jelentés arról számolt be, hogy

a francia kormány a sürgősségre való tekintettel, már a parlament összehívása előtt olyan katonai intézkedéseket foganatosított, amelyek csak utólag kér jóváhagyást.

A nemzetvédelmi minisztériumban egész éjjel lázasan folyt a munka. Beavatott helyen úgy tud-

— Raingal, mondja, nem próbált még meg seha az életében, hogy gondolkodjék? — förmertem rá.

Raingal szokatlan élelenséggel felelt:

— Ha felügyelő úr nem veszi rossz néven, én is gondolok, csak kérdészetlenül nem merem megmondani.

Meglepett kissé sértődött hangja. Évek óta ismerem ezt az embert, éreztem, hogy ezuttal valóban nem valami a begyében.

— Talán felfedezte, hogy ki Georget gyilkosa? — kérdeztem gúnyosan mosolyogva.

— Parancsára felügyelő úr — felelte Raingal. — megtaláltam azt a Tinville nevű embert.

— Micsoda, megtalált egy Tinville nevű embert? — A Rue Barberonban lakik, 42 szám alatt.

— Kérem, adjon nekem két embert mellém adni, hogy rajtaüthessünk a letartóztatásuk.

Két megbízható detektívem adtam Raingal mellé.

Jelzett helyen valóban meglették Tinville-t, megépezték rajtaütöttek és gyors házkutatással megtalálták a hoszu, vékony tört is, amivel Georget-t megölte. Most már be is vallotta tettét. Kiderült, hogy Georget tanár fiatalabb éveiben elhódította ennek az embernek a menyasszonyát, de aztán szerben hagyta és a leány öngyilkos lett. Georget külföldre utazott, Tinville pedig kivándorolt Dél-Amerikába. Onnan most tért vissza és megdudta, hogy Georget milyen nagy sikereket ért el az életben, míg ő tönkrement és elzüllött. Keserűségében elhatározta, hogy végez Georget-vel és ezt a szándékát végre is hajította.

— De hogy nyomozta ki ezt az embert? — kérdeztem Raingaltól.

— Kiderült, hogy a derék fiúnak sejtelve sem volt arról, hogy valaha élt egy Fouquier-Tinville nevű ember és így ez a tudat nem vezette őt téves nyomra, mint minket.

— Arra gondoliam, — magyarázta Raingal, — hogy mit írnek fel a papírra, ha a gyilkos nyomára akarnám vezetni a halálom előtt a rendőrséget. Erre azt feleltem magamnak, hogy bizonyára a gyilkos nevét. Tehát kinyomozták, hogy hol él Párisban egy Tinville nevű ember.

— Látja, kedves barátom, mennyivel jobb, ha a rendőr a száraz tények után indul és nem a képzeletének enged szabad folyást! — mondta Collard nevetve.

VI. György angol király, aki a Skóciában levő Balmoraban üdül, csütörtökön visszatér Londonba. Az angol uralkodó a nemzetközi helyzetre való tekintettel szakítja meg szabadságát. A lapok teljes részletességgel közlik a minisztertanács azon határozatát, hogy több hadianyagnak, mint réznek és cinknek a kivételét betiltották.

— Az új kormány újabb nagyszabású intézkedéseket hajt végre.

A francia minisztertanácsban maga Daladier miniszterelnök ismertette a nemzetközi helyzetet, majd elhatározta, hogy összehívja a parlamentet.

A Havas iroda jelentése szerint a német-szovjet megállapodás a következő pontokat tartalmazza:

1. A szerződő felek kötelezik magukat, hogy egymás ellen támadást nem intéznek. Kötelezik magukat továbbá, hogy az egyik semleges marad, ha a másikat támadás érné.

3. A szerződő felek fenntartják maguknak azt a jogot, hogy az egyezményt bármely pillanatban felmondhassák, ha az egyik fél egy harmadik államot megtámad.

Olasz felfogás szerint Lengyelország elszigetelődött

A Popolo di Roma szerda reggeli számában cikket közöl és ebben a következőket írja:

„A történelem ezen elhatározó pillanataiban, amikor az emberiség és a civilizáció sorsa forog kockán, mindenkinek az a határozott kötelessége, hogy megtegyen mindent a konfliktus kitérésének megakadályozására. Ez a kötelesség főleg Lengyelországra vár, hogy létét és az emberiség sorsát megmentsen. A jelenlegi helyzetben, ha valaki önféltésből presztizskérdést csinál, valósággal bűncselekményt követ el.

Az olasz közvélemény a német-orosz szerződés bejelentésének hatása alatt áll. A lapok elsősorban rámutatnak arra, hogy az egyezmény aláírása a bekerítő politika kudarcát jelenti és jelentékeny mértékben megerősíti a tengelyhatalmak helyzetét. Másrészt hangsúlyozzák, hogy az egyezmény nem jelent világnézet közlekedést. A Giornale d'Italia-ban Gaida főszerkesztő megállapítja, hogy a megegyezés keserves

Az aranyér

állandó viszketési inger és gyötrő fájdalmi végül is idegeit teszik tönkre. Szabaduljon ettől a kintóll Goedecke féle Anusol végbélkúpok gyors enyhülést és gyógyulást biztosítanak.

Anusol-Goedecke

Párisi politikai és diplomáciai körökben hangsúlyozták, hogy a két nyugati nagyhatalom a jövőben is kitart Lengyelország mellett. A keddi francia minisztertanács egyelőre nem hozott elhatározó fontosságú döntéseket. Valószínűnek tartják, hogy Daladier miniszterelnök újabb rádiószózatot fog intézni a francia nemzethez. A francia parlament összehívásáról azonban nincs szó.

elszigetelődést okozott Londonnak és Párisnak, viszont nagy meglepődést Rómának. Gaida az egyezmény jelentőségét a következőkben látja:

1. Az egyezmény Németország javára fordította a helyzetet Moszkvában.

2. Lengyelország elszigetelődött, Anglia és Franciaország Lengyelország támogatásában nem számíthat Oroszországra. A német-orosz megegyezés nem zárja ki, hogy a Szovjetunió más megállapodást is kössön, de kizárja Szovjet-oroszországnak a németellenes akcióba való bevonását.

3. Az új helyzet feltétlenül kihatással lesz Lengyelország sorsára és a balti tengeri, valamint a kelet földközi tengeri helyzetre. Tehát — írja Gaida — az egyezmény hatása az, hogy az angol-francia bekerítő politika csufos kudarcra jut. Anglia és Franciaország nem számíthat továbbra is az orosz nyersanyagra, ami azt jelenti, hogy a háborus veszély eltörlődött.

Japán felülvizsgálja európai politikáját

Japán politikai körök felfogása szerint a keddi minisztertanács szűkségesnek tartotta Japán európai politikájának gyökeres felülvizsgálását és

elajlítta Arita külügyminiszternek azt a tervet, amely a kommunistaellenes paktum alapján a Németországgal való szövetségi lehetőségeit tartalmazta.

A német-szovjet megállapodás tökéletesen megváltoztatja Japán európai politikáját. A berlini japán nagykövetség utasított kapott kormányától, hogy kerjen felülvizsgálásokat a külügyminisztériumtól a megállapodásra vonatkozólag.

A japán külügyminisztérium egyik vezető tisztviselője a küszöbön álló német-orosz támadást kizáró egyezmény tartalmáról és következményeiről szerdán délelőtt az újságíróknak adott nyilatkozatában többek között a következőket mondotta:

— Az várjuk, hogy Németország semmiféle

olyan kötelezettséget ne vállaljon magára, amely a kommunistaellenes egyezményvel összeférhetetlen lenne.

Amikor az újságírók abban az irányban érdeklődtek, vajjon a kominternelleni egyezmény nemcsak Oroszország ellen irányul-e, a tisztviselő kitérőleg válaszolt. Kijelentette, hogy a szerződés érvényben van. Elmondotta még, hogy nem tart valószínűnek egy orosz-japán támadást kizáró egyezményt, mivel elképzelhetetlen, hogy Japán valaha is lemondjon arról a szándékáról, hogy az országot a kommunista-befolyás ellen megvédi.

Oshima tábornok, berlini japán nagykövetség kedden délután felkereste Ribbentrop külügyminisztert elutazása előtt és fél órán keresztül tanácskozott vele. Erről a tanácskozásról hivatalos jelentést nem adtak ki, de bizonyosra vehető, hogy összefüggésben áll a megváltozott helyzettel.

Államellenes izgatás miatt egy évi börtönre ítélte a temesvári katonai törvényszék Páll György dr.-t, a Magyar Népközösség bányászati tagozatának főtitkárát

Temesvárról jelentik: A temesvári katonai törvényszék kedden délelőtt tárgyalta az államellenes izgatással vádolt Páll György dr.-t, aki a katonai törvényszék Páll György dr.-t, aki 1936. őszén, mint a volt Magyar Párt főtitkára, a közéleti választások alkalmával a Krizsán-telepi tagozat ülésén beszédet mondott, a csendőrmester feljelentése alapján vonta felelősségre és

államellenes izgatás miatt egy évi börtönre ítélte. A katonai törvényszék egyébként 2000 leibírsággal sújtotta a per koronatanúját, a feljelentést tevő csendőrmestert, mert elkésve érkezett a tárgyalásra.

Páll György dr. azonnal megkezdte büntetését, de ítélete ellen felfolyamodást jelentett be.

A verseci szerb püspök tragikus halála

Vuics Vince dr. verseci görög keleti szerb püspök 65 éves korában hirtelen meghalt. A püspök régóta szenvedett szívbajban és ezen a nyáron néhány héten keresztül az egyik horvátországi fürdőben tartózkodott, ahonnan hazatérőben a vonaton olyan nagyfokú rosszullét fogta el, hogy nemsokára meghalt. Holttestét

Belgrádba, onnan pedig Versecére szállították, ahol temetése nagy gyászompával ment végbe. A szertartást Csirics Irinei dr. újjvidéki püspök segédlete mellett Gavriilo juozsláv pátriárka vezegte. Temesvárról a temetésen Kosztics Szlobodán főesperes vett részt.

Az egyes nemzetek szellemi együttműködése leginkább szolgálhatja a megértés békeművét

Dübörögve, zakatolva robot az éjszakai órákban az erdélyi gyorsvonat, amely este kilenckor hagyta el Aradot, Brassó irányában. Szabályosan kattognak a kerekek két-két sín találkozásánál a pár milliméteres hézagokon keresztül. Olykor zúgó vascsőörmpölés jelzi, hogy a vonat folyók és patakok medre fölé épített hidakon szalad át.

Kint állók a Pullmann-kocsi folyosóján és belebámulok az éjjeli sötétségbe. Fent az égen úgy ragyognak a csillagok, mintha láthatatlan kezek emberi elmének elképzelhetetlen magasságba apró mécsket aggattak volna a mennyboltra. A gyorsvonattal együtt rohan a kocsi ablakból kiverődő fény sávja, amely változatosan mutatja, hogy erdők szélén, hegyek alján, mezőségek ölen, békésen alvó falvak mellett száldunk.

Éjfél már elmúlt. A fülkében elnémult az utasok beszélgetése. Nem zizegnek az újságok lapjai, mert megszünt az olvasás. A vakító világosságot lecsavarták és csupán egy-egy apró villanykörte szeliden kéklő pislákolása örökdió a bóbiskolók fölött.

A Párisból jövő és Bucureștiig menő hatalmas kocsiiban magam vagyok ébren és a keskeny folyosó tükörlaklákán keresztül lelködöm a sötétségbe. Várok egy ritkaság természetü tüneményre, várom a fenségesen remek jelenséget.

Alig hagyja el a gyors Balázsfalvát, amikor az égen messzi-messzi távolban világosság, parázsló fény piroslík. Mintha valamely nagyváros világítása visszfénylene az égen. Vagy mintha valami irtóztató nagy tüzvész lángjai festették meg a láthatárt.

Erre a látványra vártam!

A TERMÉSZET PÁRATLAN TÜZIJÁTEKA.

Ötven kilométernyi távolságból már látszik az égő medgyesi földgázforrás derengése.

Minden kerékfordulónál közelebb és közelebb érkeznék ehhez a páratlan tűzijátékhoz, amely már két esztendeje tart és ki tudja mikor szűnik meg. Nappal is remekszép látvány, éjjel pedig óriási körzetben tartja távol magától a sötétséget. A környékbeli városokat, falvakat, völgyeket és hegyeket kivilágítja. Órákon keresztül Balázsfalvától Medgyesig és Medgyestől jóval Segesváron tulig megvilágítottan csillogó sineken vágatnak az éjszakai vonatok.

Önkéntelenül is furcsa hasonlat jut az eszembe. Télen a szabadban járva látszik az ember lélektüvétele nyomán a szájból kiáramló pára. Most úgy gondolom, hogy ez a lángcsóva földanyánk lélektüvétele, szabályosan hol terebélyesebb, hol valamivel kisebb a bokra. Kiskaposnál már nemcsak az égre csapódó fényt látom, hanem magát az égő földgáz vastag tűzcsóvját is, mely a szélcsendes, nyugodt éjszakában olyan egyenesen emelkedik a magasságba, mintha a Tűzisten templomának oszlopa volna.

— Gyönyörű, — szólal meg mellettem egy hang.

Megfordulok és a következő pillanatban régi ismerőssel állok szemben, akivel már vagy tízenöt esztendeje nem találkoztam.

Paukerov Leonard áll mellettem, a jeles román újságíró és író. A magyarságnak őszinte és megértő barátja, hiszen a háboru előtt és a háboru után éveket töltött Budapesten mint a bucarestii lapok levelezője és ottani tartózkodása alatt megtanult magyarul is.

Kiskaposon szállott föl a vonatra, amit azonban elmerülve a csodálatos látványba, nem vettem előbb észre, csak amikor csomagját elhelyezte a poggyásztartóban és mellem állott az isteni színjáték második nézőjéül.

Sokáig szólanul állunk a köcsönös köszöntés után és meglehetősen lélekkel bámulunk az egyre erősödő világosságba.

Aztán beszélni kezd.

SZIMBÓLIKUS TÜZCSÓVA AZ ÉJSZAKÁBAN.

— Láska, — mondja — ebben az országban különböző nemzetiségek élnek egymás mellett. Sandán, gyanakodva, féltékenyen néznek egymásra, mert nem ismerik egymást. Nem ismerik egymás lelkét, gondolkodását, érzésvilágát és éppen ezért a megismerés sötétsége veszi őket körül. Kellene, hogy a testvérisülés, a megértés örökösen égő lángja megvilágítsa őket oly módon, ahogyan itt a meggyült földgáz bogobása megvilágítja az éjszakát. Kellene, hogy a kultúra lobogó fényében egymást megismerjék, megszeressék és megbecsüljék az egy ország keretében élő nemzetiségek. Ez hasznára volna nemcsak a közös együttélésnek, hanem az országnak is. Megszűnnének a surlódások, agyarkodások és idővel ráeszmélne, hogy szükség van a kölcsönös barátságra, a jóindulatú megértésre. Micsoda szellemi, sőt anyagi felvirágzás származna ebből!

Minden szava gyökeres igazság. Csak annyit tudok válaszolni:

— Ugy van!

— De, hogy a körülöttünk terjedő barátságosan és zord sötétség eloszoljon és kigyuljon a megértés soha el nem alvó fénycsóvjára, arra elsősorban a szellemi foglalkozásuak együttes közreműködésére, felvilágosító munkásságára van szükség. Nagy feladatok várnak a különböző anyanyelvű újságíróira, íróira, tanáraira, papjaira, szónokaira.

— Ugy van, ugy van, — adom rá fejtegetésére a helyeslés pecsétjét.

Segesvár után az erdőborította magas hegyek a földanya örökös erdélyi fiáklója elé állanak és nemcsak a még a visszfényét sem látjuk már az égen. Betelepszünk egy üres fülkébe és csendesen elbeszélgetünk.

A hálószobában működött a betörő, miközben a család az igazak álmát aludta

Vakmerő lakásfosztogatás történt az elmúlt éjszaka a Józsefvárosban. Martin Miklós belvárosi hentesmesternek a józsefvárosi Sailer Antal-ucca 1. szám alatt van lakása, a kalapgyártól nem messze. A magasföldszinten levő lakás ablakait az éjszaka folyamán is nyitva tartják és ezt a körülményt használta ki egy elszánt betörő vakmerő tette elkövetésére. Martin a feleségével és tizennegy hónapos fia-csókájával a hálószobában aludt, éjfél előtt tértek pihenőre és reggel megitűközéssel vették észre, hogy a lakásban tovaj járt.

A hálószoba mellett van Martinék Grete nevű tiz éves leánykájának a szobája, aki jelenleg nagypapjánál, Orsován nyaral. Az éjszakai tolvaj ezen szoba ablakán át hatolt be az uccáról a lakásba és a legnagyobb csendben összecsomagolta a szekrényből a leányka egész ruhátárát. Egy télikabátot, felöltőt, három ruhát, cipőt és sok egyéb holmit szedett össze. Azután óvatosan benyitott a hálószobába és az alvó család ágyai között nesztelenül elhaladva, elvitte a szekrély Martin Miklós este levetett ruháját, alsóruhá-

ját, pizsamáját, valamint a szekrényből több ruházati cikket. Olyan ügyesen és hangtalanul dolgozott, hogy

senki sem ébredt fel a Martin család tagjai közül és a tolvajnak zsákmányával az ablakon sikerült elmenekülni.

Az uccán több holmit szándékosan elhagyott, vagy elvesztett, mert a kalapgyár kerítésé mellett reggel megtalálták Martin egyik pizsamáját, a vajgyár közelében pedig a kis Grete két ruhájára akadtak. Humor is lehetett a betörőben, mert az egyik pizsamát a gyár kerítésére akasztotta fel. De tisztességérzet is akadt a tolvajban, mert a Martin ruhájában talált aprópénzt elvitte ugyan, de a kabátban levő különböző iratokat, amelyekről gondolta, hogy azokra Martinnak szüksége lesz, szépen gondosan letette a lakás ablaka alatt az uccán a pinceablak mellé. Martin Miklós tegnap korán reggel megtette feljelentését a rendőrségen, amely nyomban megindította a nyomozást. A kár körülbelül huszezer leire becsülhető.

A ROMÁN LILIJOM HÖDÍTŐ UTJA.

Paukerov Leonard elmondja, hogy má háboru előtti időből ismeri Molnár Ferenc gyogyó szindarabját, a Lilijomot. Láttá mag Budapesten és németül Bécsben. A háboru az az ötlete támadt, hogy a Lilijomot lefor románra és a román-magyar kulturközé szolgálátába állítja. Minthogy azonban nem meri teljesen a magyar nyelv szépségeit, fordítótárs után nézett, aki erdélyi születésű lasztása Gib. Mihaiescúra esett.

— Mihaiescu, tudja, — magyarázza, román Andrejev Leonid. Erdélyben járt ma iskolába, amellet azonban a román nyelvnetnek avatott mestere. Elbeszélésekkel k meg irodalmi működését és Rusoica című nyelvvel beérkezett. Kár, hogy a tudóbaj fia a sirba lökte. A román irodalom egyik büszge lenne ma.

Mihaiescu közreműködésével lefordí a Lilijomot és benyújtotta a Regina Maria háznak. A darab az 1922—23. évi idényben landrával a címszerepben tizenhatszor k színré és azóta is a színház műsorán szer Most a Munca si Voie Buna — Munka és Jó — intézmény országjáró szintársulata is műba iktatta. Ez a társulat, amely kiváló er áll, a román nyelvű Lilijomot szeptembe játssza először Temesvárott, aztán elmegy Aradra, Lugosra, Resicára, Nagyváradra, lozsvárra, Marosvásárhelyre, Brassóba és csomó más erdélyi és okiráltságbeli váro Bizonyára mindenütt nagy sikere lesz.

— Ime, — gondolom magamban — a Lilijom, a szerény láng, az együttélő nemzetel rüli sötétséget eloszlattá áhított testvéri értés tüzszolópának első lángocskája. Bárhe kan és pedig minden nemzetiség részéről g tanának ilyen lángocskákat, hogy azok me előbb fényes lobogással egyesüljenek.

Kubán En

Ma útójára
Özvegyek szigete

HIREK

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KULFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Egy csók emléke

Pesten történt. Pista huszonkétéves volt, Mici tizenkilenc. Unokatestvérek voltak és olyan halálisan szerelmesek egymásba, ahogyan ez szabályszerű. Általában a dolog körül minden szabályszerű volt. A fiatalok a rokonság révén egy darab ideig annyit csókolózhattak, amennyi beléjük fért. Aztán a család rájött a dologra. A mamák, papák, nagynénik és nevelőnk vigyázni kezdtek. Vége lett a paradicsomi állapotnak.

Otthon nem lehetett csinálni semmit. Más helyeket kellett keresni, ahol közölhettek egymással azokat az érzelmeket, amelyeket előszörval lehetetlen-ség kifejeznie.

Igy találkoztak egy délelőtt a Nemzeti Színház sarkán, az óra alatt. Eszett az eső. A fiun gumiköpeny volt, a lánynál esernyő.

Kézét fogták és kétségbeesve néztek egymásra. Ebédre otthon kellett lenni mind a kettőnek. Alig volt egy óra szabadidejük.

Mind a ketten úgy érezték, mintha hangyák mászkálnának az ajkukon, annyira szerettek volna csókolózni. Hol? Az utcán? Képtelenség! Valami kapu alatt? Ez száraz időben ment volna esetleg. Dehát esett az eső, minden kapualja teli volt emberekkel, akik odahúzódtak a zápor alá.

Öt percig mély szomorúsággal álltak az esernyő alatt. Majd a fiu szeme tüzesen fölillant. Karanfogta a lányt:

— Gyöjjön, drágám! Szálljunk fel erre a villanyosra!

— Hova visz? — kérdezte a lány nyelhe vonakodással.

— Bizza rám magát! — felelte a fiu. Ementek a Baross térig, ott leszálltak. Bementek a keleti pályaudvar érkezési oldalára.

— Mit keresünk a pályaudvaron? — esdálkózott a lány.

— Míngyárt megtudja! — mondotta a fiu. — Csak jönné már egy vonat!

Jött is hamarosan. A bécsi gyors. Nagy ölelkezés volt a sínek mellett. Minden ember a maga bajával törődött a sürgés-forgásban. Semmi sem volt természetesebb ezen a helyen és ebben az időben, mint hogy egy esőköpenyes pár csókolózik.

— Még most sem érti, hogy miért jöttünk ide?! — érdeklődött a fiu.

A lány elpirult:

— Dehogyan nem! — Utasok vagyunk! Csak az a kérdés, hogy melyikünk érkezett meg és ki az, aki várja a másikat?

— Olyan mindegy! — mondta hevesen Pista és belécsókált Micikébe egy beuim szomjuságával. Végigcsókolózták a perront. Aztán átsétáltak az indulási oldalra, ahol már befutott állt a debreceni személy. Szépen elbúcsúztak, aztán visszajöttek az érkezési oldalra, várni a legközelebbi vonatf...

Ezt a kis anekdotát a vonaton hallottam nemrég, egy finom, őszhajú dámtól, aki azt mondta, hogy a história vele történt meg negyven évvel ezelőtt.

Amikor Pest felé közeledve a váltók csattogni kezdtek, a hölgy sóhajtott:

— Istennem! Negyven éve már és nekem még mindig megdobog a szívem, mikor meglátom ezt a kormos üvegtetőt.

Hunyady Sándor.

— **IDŐJÁRÁS:** Derült idő és a hőmérséklet némi csökkenése várható. Hevi esők lehetőségek az ország délkeleti részén.

Augusztus 24

Csütörtök

Bertalan, Eutichie

79. augusztus 24-én tört ki Olaszországban a Vezuv tűzhányóhegy és rövid órák alatt elpuzította Pompei római váárost. A Vezuv nemcsak látát, hanem forró hamut is kilövelt magából, amely több méter magasságban borította el Pompei, Herculanium és Stabie városokat, a melyekben minden élet véget ért. Pompei városát a mult században ásták ki a közel kétezer esztendősről és megállapították, hogy ott igen fejlett kultúra és művészet volt. Igen sok házat és lakást teljesen épen tártak föl.

1572. augusztus 24-re virradóra játszódott le Párisban a híres Bertalan-éjszaka. Az éj folyamán Párisban körülből kétezer hugenottát gyilkoltak meg. A bizalmas mézárslást Medici Katalin, IX. Károly francia király nagyravágyó anyja végeztette, aki feltette hatalmát a hugenották elszaporodásától.

1872. augusztus 24-én halt meg Avram Iancu a románság mult századbeli nemzeti harcainak egyik vezető alakja.

— **Papen Budapesten.** Budapestről jelentik: Papen ankarai német követ a török főváros felé való útjában szerdán délelőtt a magyar fővárosba érkezett. Papen — híradás szerint — Szófiában is megszakítja útját.

(—) **CIUPE DR. VISSZATÉRT ERDÉLYBŐL.** Ciupe Gheorghie dr. királyi helytartósági vezértitkár Erdélyből, ahol több napon keresztül tartózkodott, visszatért és tegnap már újra hivatalában dolgozott.

— **Hollandiában megszünt a polgári repülőforgalom.** Amszterdamból jelentik: Valamennyi belföldi légijáratot, valamint hét, a külföld felé irányuló légi vonalon beszüntették a forgalmat, mivel a pilóták nagyrésze katonai szolgálatot teljesít.

— **A LEGI HADERŐ MUNICIÓRAKTÁRA** értesíti altisztjeit és legénységét, hogy akik még nem kaptak mozgósítási behívót, sürgősen közöljék jelenlegi címüket, az alábbi tiszteket pedig felszólítja, hogy azonnal jelentkezzenek behívójukért: Mihailescu Gheorghie kapitány, Dinu M., Constantin, Popescu Gh., Botosani, Gionca I. Ovidiu és Provincianu Mihai hadnagyok.

(—) **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban a következő mátkapárok kötöttek házasságot: Agner Ferenc kertész és Schneider Terézia Magdolna, Jeger Jenkel napszámos és Eizikovits Eszter Hinda, Miucsin Bogdan kertész és Hajas Terézia, Eremie Ion Ladislaus műszerész és Jicman Marta.

(—) **Bucsuünnepség a józsefvárosi egyházközségben** szeptember 3-án, vasárnap fog megtartani. Azok a kereskedők, akik eladási helyre igényt tartanak, előjegyzés végett jelentkezzenek az egyházközségi irodájában, IV., Piata Dragalina 1. szám alatt augusztus 24-én, csütörtökön és augusztus 30-án, szerda este fél 8 órakor.

(—) **Az itélőtáblai főügyészség vezetése.** Anastasescu Marius itélőtáblai ügyész szabadságáról visszaérkezett és szeptember 3-ig átvette a táblai főügyészség vezetését.

(—) **Suhancok kődobálása a gyorsvonatra.** A Temesvárról Nagyváradra indult gyorsvonatra Rónac tájékán ismeretlen suhancok köveket dobáltak és az egyik ablakot beütötték. Az utasok közül senki nem sérült meg. A rendőrség megtette az intézkedéseket a kődobáló suhancok kézrekerítésére.

(—) **Szatmári ember temesvári kalandja.** Mannhardt József satmári munkás Temesvárra érkezett, hogy elhelyezést keressen. Amint az esti órákban a józsefvárosi Fröbl-uccában járt, ismeretlen ember megtámadta és alaposan megverte. A közeli rendőr letartóztatta a verekedőt, akiről kiderült, hogy Gemmels János, aki verekedésért már ismételtelen volt a rendőrségi fogdalakója. Most újból letartóztatták.

(—) **Védekezni kell a tifusztól.** A városi főorvosi hivatal ismételtlen figyelmezteti a közönséget, hogy tartózkodjék a mosatlan gyümölcs fogyasztásától, mert könnyen tifuszt kaphat. Jelenleg tizenhárom hasifüzes beteg áll Temesvárott orvosi kezelés alatt. Ezenkívül van egy verhas, tíz vörheny, egy diftéria és hét malária-eset.

(—) **Beiratások a józsefvárosi katolikus elemi fiúiskolában** szeptember 1—10-ig, délelőtt 8—12-ig és délután 4—6 óráig tartatnak meg. Az I. osztály tanulóinak keresztlevelet, születési anyakönyvi kivonatát és oltási bizonyítványt kell bemutatniuk.

(—) **Beiratások az állami Vicentiu Babes fiúgimnáziumba** (a Capitol-mozival szemben) augusztus hó 25—31-ig bezárólag eszközöltetnek. Az első osztályba jelentkező tanulók számára a felvételi vizsga szeptember hó 4-én, reggel 8 órakor lesz.

— **SZABADLÁBRA HELYEZÉSÉT** K. VAISZLOVICH EMIL, Nagyváradról jelentik den tárgyalta a törvényszék Balog szüneti t. Vaiszlovich Emilnek, a várad; Park-szálloda donosának szabadlábura helyezésére irányuló met. Ismeretes, hogy Vaiszlovich Emil az elm szeptember 22-ike óta a nagyváradi fogházj. Politikai vétség miatt itette el annakidején lozsvári hadbíróság. Vaiszlovich Emil: az ide közö rendeletre való hivatkozással, ügyvédje monca György dr. újján büntetése hátralévő nek elengedését kérte a bíróságtól, azzal, hogy fogátalan magatartást tanúsított a büntetés te alatt. A tárgyaláson kifünt azonban, hogy ták közül hiányzik a börtönfelügyelő bizottsá véleményezése. A Balog-tanács úgy döntött, hogy Vaiszlovich Emil szabadlábura helyezésének két vel — a hiányzó iratok beszerzése, illetve annak talása után, augusztus 29-én foglalkozik érdem

— **Megkezdődött az Oslo-konferencia** Brüsszelből jelentik: Szerdán délelőtt negy óraker kezdődött meg az Oslo-csoporthoz tartozó államok konferenciája. A megbeszélés részét a nemzetközi helyzet megvizsgálás szentelik.

— **WALTER BRUNO LEANYANAK ÉS JÉNEK TRAGÉDIÁJA.** Zürichből jelentik: A Németországból emigrált Walter Bruno, a vilá karmester Luzernben zenekari hangversenyt tartott. A koncertterem zsufolt nézőtere általában lepetésére azonban a karmesteri pulpituson Walter Bruno, hanem Toscanini jelent meg vezényelte a zenedarábokat. Még az este hírdet, hogy Walter Brunot megdöböntő család ma akadályozta meg abban, hogy Luzernben jelen. A nagynevű karmester leánya, aki még ború első éveiben egy Nepach nevű építész felett, éppen Walter luzerni szereplése napján rendítő tragédia áldozata lett. Nepach és ugyanis a háborúban súlyos idegjavt kapott és óta is háiba gyógykezelték a legkiválóbb orvosok. Szűdtült idegrendszere még most sem jött rendfőleg az utóbbi időben egyre gyakrabban támad meg idegrohamok. A hangverseny napjának telen Nepach idegrohamában agyonlötte feleséjét, majd a fegyvert maga ellen fordítva, öngyilkos Walter Bruno dőlben kapta meg a brozinarményről szóló értesítést és azonnal a tragédia helyére sietett.

— **AKI TÚLSOKAT ÉVETT, VAGY IVOTT ÉS EZÉRT ROSSZUL ÉRZI MAGAT,** annak pohár természetes „FERENC JÓZSEF” kesz igen gyorsan és alaposan kitisztítja a gyomrot a beleit és felrészíti az egész szervezetét. Kér meg orvosát.

— **TILEA LONDONI NAGYKÖVET KOLOZSVÁRÓT.** Kolozsvárról jelentik: Tilea Viorel mánia londoni követe — amint jelentették, — hány nappal ezelőtt hazakerkezett Kolozsvárra. Vagy elmondta, hogy szabadságát tölti itthon és leg szeretettel találta me Kolozsvárt régi táit. Tilea Viorel kolozsári tartózkodása alatt ször megfordult a Királyi Autó Klubban és elalajka gyakran feltűnt a főteri korzón. A lo román követ Kolozsvárt felkereste Balta Móze régi barátját, a budapesti román követség sá nácosát, aki nyári szabadságát szintén Kolozsvárt tölti. Tilea Viorel néhány nappal ezelőtt Kolozsvárt Bucuresitjbe utazott, ahonnan ezen a héten vissza állomáshelyére.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLTATÁSA

Csütörtökön, augusztus 24-én a szolgálati tás a következő:

Az I. kerületben a 10 Mai uccában levő Berg gyógyszerár.

A II. kerületben a Maresal Joffre uton Schul gyógyszerár.

A III. kerületben a Carol uton levő gyógyszerár.

A IV. kerületben a Bratianu uccában Diana gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára álland szakai szolgálatot tart.

Mozi

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 24.

APOLLÓ: Az emberek láncokban és Az arcos ügynök (angol filmek)

CAPITOL: Egy anya szenvedései (angol filmek)

CORSO: Özegek szíjete (francia film)

SCALA: A zendai fogoly (angol film)

Magyarországi levelek

★

A legfrissebb bucarestij lapok, a Rador távati írca budapesti jelentése alapján ismertetik az a cikket, amely a „Magyar Nemzet” című lap zombati számában jelent meg „Intelem a magyarországi levélírókhoz” kolozsvári keltezéssel. E cikk ója felszólítja azokat, akik Erdélybe küldenek leveleket, hogy a borítékba ne tegyenek többé lapkiadásokat, politikai cikkeket, revizionista rajzokat, térképeket, mert ezzel csak azokat juttatják igen illetlen helyzetbe, akiknek ezek a küldemények ólnak.

Az erdélyi magyarságnak régi kívánsága az, hogy azok, akik odaát élnek, megmondolatlán tetteikkel ne nehezítsék meg az ittélő magyarság helyzetét. Ezeket a kéréseket odaát, vagy nem értették meg, így félreértették, s így a kérések eredménytelenek aradtak és a levelek újabb kellemetlenségeket zuttottak a gyanútlan címzetekre. Mindez csak azzal agyarázható, hogy a magyarországiak nem ismerik az itteni helyzetet, vagy pedig félreismerik. És y történhetik meg, hogy ma itt, holnap ott indítá-
k eljárást egy-egy levél miatt.

Csak az elmúlt hetekben történt — írja a buapesti „Magyar Nemzet” — hogy egy nagyváradi rilyán kapott magyarországi nővérétől olyan leve-
t, melyben revíziós térkép és más melléklet volt. ómzett elfelejtette megsemmisíteni a küldemény-
k ezt a veszélyes részét és így súlyos bajba ke-
lt. Bizonyára nem volt szüksége rá, semmi hasz-
t sem vehette.

„A kisebbségi élet nem foglalkozhatik a kül-
ldi tevékenység kiegészítésével, vagy szolgálataival. z ilyen levelek nem érnek nekünk semmit, viszont
általánul veszélyesek, s felelőtlenség, vagy szóra-
bzottság következtében vészthozók is” — írja a
esti lap.

Ezek a magyarországi levélírók — mint a ko-
zsvári cikkíró szellemesen jellemzi: „Ezek a rossz-
jta King Hallok” — az ósz óta egyre gyakrabban
ldik e leveleket. Eppen ezért az ellenőrzés is me-
gigorult és a vétkesnek talált személyek ügye a had-
róságok elé kerül. A bíróságok pedig a törvény
igorával ítélkeznek a vádlottak felett. Jó volna te-
t, ha a határon túli levélírók ezekre a követke-
ényekre is figyelemmel lennének és éppen azért,
ert — szerintük — e leveleket a testvéri szeretet
ktálja, minden „gyanus” küldeményt mellőznének.

Igaza van, s csak mindenben helyeselni tudjuk
kolozsvári cikkíró szavait a budapesti „Magyar-
emzet”-ben: „Mégegyszer kérem magyarországi
vasóimat, hassanak oda, hogy senki Magyarorszá-
l erdélyi rokonaihoz, barátaihoz, üzletfeleihez írt
veleiben semmiféle plitikai kijelentést ne kocká-
sson, semmiféle közleményt, rajzot, verset, térké-
t ne mellékeljen, amely propagandának minősül-
t, odaát felesleges fáradság ez, itt pedig feles-
ges veszedelmek. A történelem bizonyára nem olvas
veleket. Ezek a Kazinczy-korába valók, vagy a
ing-Hall-féle boldog nemzetek világsíkjára ille-
k. Egy kis belátás a mi külön érdekeink iránt kell
ak, s mindenki visszarád majd bajjósálat felü-
tességig!”.

Erre a belátásra van szükségünk, hogy a ma-
nk kisebbségi életét tovább élhessük és fejleszt-
essük. A törvényes alapokon állunk, minden lépé-
nket a kisebbségi jogrendszerre építjük, s csak
teket a lépéseket nehezítenék meg az illetéktelen
avatkozások.

Ha ez a felszólalás megértésre találna, helyze-
nk könnyebbülne, kéréseink, jogos kívánságaink
amarabb megoldáshoz érkezének és sokat tehet-
nek a két ország között annyira kívánatos közele-
és érdekében is.

— **NEHEZ SZÉKELESBEN SZENVEDŐK,**
ülönösen azok, akiknek fájdalmas végtagbajok —
hint aranyér, repedés, előesés, sipoly, szűkület —
eszik az életet kellemetlenné, béltürelésüket reggel
s este negyed pohár természetes **FERENC JÓZSEF**
eserüvízzel megfelelően elrendezhetik. Kérdezze
meg orvosát.

— **Berlin polgármestere Budapest.** Buda-
pestről jelentik: Tegnap este Budapestre érke-
ett Lippert dr. Berlin főpolgármestere, hogy
isszaadja Szendy Károly dr. budapesti főpol-
gármester ez év tavaszán Berlinben tett látoga-
ását.

— **Beszüntették a belga tisztok szabadságo-
ását.** Brüsszelből jelentik: Hivatalosan jelen-
lik, hogy a belga hadügyminiszter rendelete foly-
án a belga hadseregben a tisztok szabadságolá-
sát beszüntették.

— **Józseffelvált.** Domján István olva-
sónk a leégett Józseffelva ujjáépítésére 50 leit
adományozott. Gyűjtésünk ezzel a mai napig
35.546 leit tesz ki. A gyűjtést folytatjuk és min-
den adományt a Déli Hírlapban nyugtázzunk.

LEGUJABB

A német birodalom befejezte katonai előkészületeit

Párisból jelentik: A francia fővárosban azt hiszik, hogy csütörtökre tisztulni fog a helyzet és ellenőrizhetők lesznek Moszkva szándékai. Különösnek tartják, hogy a szovjet-sajtóban, sőt a félhivatalos lapokban is, még tegnap fasiszta-ellenes cikkek jelentek meg. Ez annál inkább fel-
tűnő, mert a Furnier-ügynökség jelentése szerint a támadást kizáró szerződés tulajdonképpen szellemi apja állítólag Ciano gróf olasz külügy-
miniszter. A francia hírszolgálati ügynökség tu-
domása szerint az olasz külügyminiszter még június elején előbb Mussolini miniszterelnököt, majd Hitlerrel igyekezett megnyerni a támadást kizáró egyezmény gondolatának.

Németországból érkező hírek azt közlik, hogy a német birodalomban teljesen befejezték a katonai előkészületeket. Párisban a helyzetet

rendkívül feszültnek tekintik, de nem tartják ki-
zártak, hogy valami békés fordulat következik
be. A francia kormány nem rendelt el általános
mozgósítást.

Párisban megegyeznek a vélemények ab-
ban, hogy a német-orszag megmentésmadási pak-
tum első pontja kötelezővé teszi, hogy Moszkva
és Berlin minden fontos külpolitikai döntés előtt
köteles tanácskozni egymással. A második pont
szerint Németország és Oroszország fenntartja
magának a jogot, hogy az egyezményt adott
esetben felmondhassa.

Párisban arról beszélnek, hogy a Chamber-
lain-kormány helyzetét tarthatatlanná vált és
újól híre jár annak is, hogy Bonnet külügy-
miniszter kénytelen lesz átadni a helyét.

Lengyelország csapatokat vont össze a lengyel-német határon

A német lapok jelentik, hogy Lengyelország
csapatösszevonásokat rendelt el a német hatá-
ron. Az utakat, a hidakat, a vasúti átjárókat
aláaknálták, a duzzasztó gátakat megfúrták és
Brombergből, amely a lengyel katonai hadműve-

letek központja, eltávolították a polgári lakos-
ságot. A Völkischer Beobachter írja, hogy len-
gyel politikai körökben azt beszélnek, hogy Német-
országot az elkövetkező háború után két részre
osztják.

Az angol közvélemény a kormány mellett áll

A londoni reggeli lapok teljesen a keddi minis-
tertanács hatása alatt ólnak. Leszögezik, hogy az
angol közvélemény egyhangulag a kormány mellett
áll abban a megállapításban, hogy a német-szovjet
szerződés nem érinti a Lengyelországgal szemben
vállalt kötelezettségeket. A csütörtöki parlamenti

ülés eshetőségeivel foglalkozva hangoztatják a la-
pok, hogy ország-világ tanuja lesz annak a nem-
zeti egységnek, amely az ülés alkalmával meg fog
nyilvánulni. Nyomatékosan hangsúlyozzák azonban,
hogy Anglia kész még mindig a békés megoldásra.

Vasárnapi légi tilalmat rendeltek el Keletporoszország területére

Königsbergből jelentik: Vasárnapra a tannen-
bergi ünnepségek alkalmából a keletporoszországi
tartományok területére légi zárlatot rendeltek el. A
hivatalos közlemények szerint azokra a repülőgé-
pekre, amelyek a légizár idején a tartomány felett

engedély nélkül elrepülnek, azonnal rálönnék.
Brauchitsch vezérezredes, a német hadsereg ve-
zérlari főnöke szombaton a tannenbergi ünnepségek
előestéjén rádióbeszédet, intéz este fél 8 órakor a né-
met hadsereg katonáihoz.

(—) Szombaton lesz az Ujságíróklub rózsas-
estje. Augusztus 26-án, szombaton este rendezi
meg az Ujságíróklub rózsasestjét, mely iránt
nagy érdeklődés nyilvánul meg. A kertet erre az
alkalomra világvárosi hatásokkal díszítik és bi-
zonyos, hogy a világitási efektusok, rózsas- és
szepintinérők, kilavígotott transzparencsek ez-
úttal sem tévesztik el a hatásukat. De hasonlóan
nagy sikere lesz a műsornak is, amelyen Ursu-
lescu Nicolae baritonista, Olimpia Vancu és Ka-
tona Berta énekesnők, a Szerb Ifjúsági Dalkör
balaljakzenekara, Oancea Mara spanyol tánc-
o, Oancea Mara és Mezőfalvy Ducu rózsavalec-
balettje, Pariatker Irmus orosz táncszáma hosz-
szú ideig emlékezetes marad a közönség előtt. A
táncszámokat Valkay Károly táncitanár és ba-
lettmeister állítja be. Az estélyen tombola is lesz.
értékes nyereménytárgyakkal, pezsgőssátor és
reggeli tánc. A beléptidj mindössze 26 lei. Ól-
csó árak lesznek és az estélyen vendégeket is
szívesen lát a rendezőség.

(—) Orvosi hír. Ifj. dr. Engels Béla szabad-
ságáról visszatért.

(—) A városi vágóhid hűtőberendezése kö-
rül támadt bűnperben a bíróság ismét tárgyalást
tartott. Ezúttal a szakértőknek a kihallgatásá-
ra került volna a sor. Ezek azonban kijelentet-
ték, hogy részletes szakvélemény megadására
hosszabb időre van szükségük és ezért a tár-
gyalás elhalasztását kérték. A törvényszék a ké-
relemnek helyt adott és augusztus 24. napján
hirdeti ki, hogy milyen határidőt szab a szak-
értői vélemény előterjesztésére.

(—) Halalozások. Meghaltak: Pflatz Bor-
bála, született Bálint. 88 éves, Groszler István
53 éves bérkocsis, Chichindan Petru 58 éves
gazda, Colompar Traian 14 éves, Schiszmann
Bernát 66 éves földműves.

(—) NYUGDÍJASOK FIGYELMÉBE. A
pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya új helyiségekbe
költözött át, amelyek a pénzügyigazgatóság Lenau-
téri oldalának földszintjén vannak. Az augusztusi
nyugdíjak számfeljéte már ezekben az új helyisé-
gekben történik és pedig ugyanegy napon. Mihelyt
a pénzügyminisztérium részéről a nyugdíjfitetés-
hez szükséges összeg megérkezik, a nyugdíjfitetés
napját azonnal közlik az újságok útján.

(—) FINDEISEN LÁSZLÓ TEMETÉSE.
Nagy részvét mellett ment végbe az erzsébetvárosi
temető kápolnájából Findeisen László nyugalmazott
vasúti főfelügyelő-osztályfőnök temetése. Nagy
számmal jelentek meg az elhunyt kartársai és ba-
ráta, ott voltak a különböző katolikus szervezetek
és egyesületek is. A temetési szertartást Blum Já-
nos szalvatoriánus atya végezte.

(—) HALÁLÓS BALESET KARÁNSEBE-
SEN. Navila Nicolae Jaz községbeli gazda egy ko-
csi almát hozott Karánsebesre. A városba érve, az
egyik bodega előtt megállott és bement az üzletbe.
A kocsi tizenegy esztendő Toma nevű fiára bízta.
A lovak nemsokára az uccai zajtól megvadultak és
elragadták a kocsit. A fiú a lovak közé esett és a
kerekek átmentek rajta. Olyan súlyos sérüléseket
szenvedett, melyek néhány óra múlva a halálát okoz-
ták.

(—) ÚJ HADKIEGÉSZÍTŐ PARANCSNOK
LUGOSON. A nemrég Temesvárra helyezett Nas-
turas Constantin alezredes helyébe lugosi hadkiegé-
szítési parancsnokká Popu Marian tizedik vadász-
redbeli alezredes nevezték ki.

(—) SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalban
a következő gyermekek születését jelentették be:
Roman Maria, Julian Corneliu Dorel Gheorghe, Fi-
lip Nicolae Ioan, Demeter János István, Kollár Mi-
hály, Kiss János Péter, Szabó Ernesztin.

Leoncavallo és a kétféle konkurencia

Most volt húsz esztendeje annak, hogy meghalt a legnépszerűbb olasz zeneszerző: Leoncavallo. Ebből az alkalomból elevenítjük fel Mario Fumagalli, a híres énekes memoárja nyomán Leoncavallo életének ezt a kedves epizódját.

„Karlsbadban hú és jó barátom volt Leoncavallo. Meg kell azonban jegyezni, hogy karlsbadi napjaim nyugalmát e barátság igen sokat veszélyeztette. Leoncavallo ebben az időben túlságosan jó színben volt, úgyhogy, ámbár fiatal volt még, bizonyos mértékben előrevetette árnyékát a későbbi elhízás. Azt hiszem, ez elég gondot okozott a nagy mesternek, de ő is azok közé tartozott, akik nem tudnak lefogyni. Történetünk kezdetén azonban Leoncavallo-nak nem a hízás okozta a legnagyobb gondokat, hanem két szállóbeli szomszédja, két lengyel, akik egész éjszaka horkoltak és őt nem hagyták aludni.

ESTÉLY SCHRATT KATALINNAL

Egyik este mind a ketten Schrott Katalinhoz voltunk hivatalosak. Schrattnál óriási tolongás volt, mert meghívta valamennyi ismerősét, hogy egy új kompozitást mutasson be. A kompozitának nagy sikere volt már előzően és mindenki azért jött, hogy tömjénezen neki.

Mikor megérkeztünk, a „mestert“ a zongora előtt találjuk már. Fejét hátraszegve ül, szemét eksztatikusan az ég felé fordítja, ide-oda forog, mozog a széken és ujjai egy melódia gyöngyeit varázsolják elő a zongorából: ez a melódia olyan, mint a lassú, langyos eső és a jelenlévő hölgyeket teljesen elragadja.

Míg a fiatal zeneszerző viharos tapsok közben felkel és hajlong, Schrott, a háziasszony elének siet és üdvözlő.

— Tegnap este láttam önt, mester, a „Madárkereskedő“ előadásánál. Micsoda siker volt! Mit szól ehhez a szerenádhhoz?

Megjegyzem, a „Madárkereskedő“ szerzője ugyanez a fiatal kompozita volt, akit Zeller-nek hívtak és sem én, sem Leoncavallo eddig nem ismertük őt személyesen. Most következett a botrány: Leoncavallo kezét csókolt Schrattnak és minden elfogódás nélkül, hangosan kezdett beszélni:

— Az isten szerelmére, ne beszéljünk róla. Bár én megsoktam, hogy nem háborodom fel semmin sem, de mégis meg kell vallanom, hogy életemben se hallottam olyan semmitmondó zenét, mint tegnap este.

Aztán, teljesen gyanútlanul, a többiekhez fordult:

MEGDÖBBENTŐ KRITIKA — A SZERZŐ ELŐTT

— Ez a zenedarab tökéletes pudding: a plágiumok olyan ügyesen el vannak dugdosva benne, mint a pudding díszel. Az egész pedig óriási hangzavar, mintha a szerző nem ismerte volna a zenei alkotás alapvető szabályait. Annyi bizonyos, hogy a közönségből sikerült kiirtani a művészi szépség sejtelmét is.

Fagyos hallgatás. A légy repülését is meg lehet hallani a teremben. Schrott olyan piros, mint a cseresznye. A távolállók közül egyik nő ismerősöm kétségbeesetten integet, de nem értem, mit. Különbösen se lehetett semmitse csinálni, mert ha Leoncavallo valamiről beszélni kezdett, lehetetlen volt őt csak úgy egyszerűen elhallgattatni. Ő maga pedig észre se vette, hogy milyen kellemetlenül hatnak kijelentései és hogy mennyire elérniült mindenki.

A zongora mellől csöndesen, mosolyogva figyelte a „Madárkereskedő“ szerzője az egész előadást. Úgy látszott, mintha Leoncavallo megsemmisítő dühe páratlan szórakozást jelentene számára. Leoncavallo pedig, kihasználva az általános csöndet, folytatta kegyetlen kritikáját, míg a darab művészi értékét tökéletesen egyenlővé nem tette a zérussal és Zeller egyszerű plagizátorrá nem bélyegezte.

Végre is Schrott, hogy valamennyire mentse a gyászos szituációt, melybe Leoncavallo belesodorta magát, valóban könyörgő hangon fordult a kegyetlen kritikushoz:

— Kedvesem, bemutatom önnek Zeller urat, akinek a szerzeménye tegnap oly szerencsétlen volt, hogy őn meghallgatta.

Zeller előkelő meghajlással állt föl és kifogástalan udvariassággal szölt:

— Minden muzikusnak közös sora, hogy plagizátornak nevezék.

Naív kedvességgel folytatta aztán:

— De mit tehetünk mi erről? Csak hét hangjegy van. Akárhogy csoportosítja és forgatja ezt a hét hangjegyet az ember, mindig megállapítható, hogy már más is csinált valami hasonlót... A kritikusok beleöszülnek abba, hogy az új melódiák származását kikutassák. Valósággal pokoli örömlükre szolgálnak, ha más melódiákkal rokonságba hozzák az újat és megmérgezik a siker örömet. Az ön „Bajazzo“-jának sikere alkalmával önnel is ugyanúgy jártak el. Ebből a kátyúból nehéz kiszabadulni, drága mester... csak hét hangjegy van. Amit pedig ebből a hét hangjegyből csinálni lehet, az jobban kimeríthető, mint az Uristen igralmassága.

Zeller nyugodtan, nagyszerű francia nyelven beszélt, Leoncavallo, rosszkedvűen, hogy ilyen jóvátehetetlen hibát követett el és alulmaradt a társalgásban, csak ennyit jegyzett meg:

— Az én munkámnak van mégis valami jó oldala az önével szemben: a rövidség!

HA VÉLETLENÜL HORKOLNÉK...

A szép Schrott játszott és a kellemetlen incidens nem sokára elfeledték.

Sőt, az est végén a két rivális összelelkezett és szent volt a béke.

Az est után megszólít Leoncavallo:

— Hallod-e, neked két ágyad van a szobádban, engedd, hogy a szobádban aludjam az éjjel... már elfogyott az erőm, nem bírom ennél az átkozott két polyák szomszédnak a horkolását

— Gyere! Avanti! — feleltem én.

Hazamentünk, lefekszünk, elotlom a lámpát, de hallom, hogy Leoncavallo csak forgolódik az ágyban. Azt hittem talán a lelkiismerete bántja az estéli incidens miatt. Egyszer csak megszólal:

— Te? Hallod? Ha véletlenül... horkolnék az éjjel... tudod, minden megtörténhetik a világon... akkor csak füttyülj. Én rögtön felébredek.

Az éjszakát füttyülve töltöttem el. De a legsebbe trilláim nyomtalanul elvesztek Leoncavallo sikertitő horkolásának hangjaiban. Leoncavallo nem ébredt fel, ellenben másnap kidobtak a hotel Puppból: „éjszakai csendháborításért“.

— AZ IDŐSÜLT BRONCHITIS, AZ ASTHMA ÉS AZ EMPHYSEMA KEZELÉSÉBEN reggel és gyomorra egy pohár természetes FERENC JÓZSEF keserűvíz a táposatorna tartalmát csakhamar feloldja és kiméletesen levezeti s az emésztőszervek további működését hathatósan előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

A modern tudománynak sem sikerült vegyi uton cukrot előállítani

A cukor előállításának érdekes története

Londonból írják: Az angol piacon az utóbbi hónapokban érdekes jelenség észlelhető. Egyre nagyobb mennyiségben vásárolják fel a cukrot és a vásárlók nem a háborús eseményekre készülő magánemberek, hanem maga az állam, amely ezt az észszévesárlást cukrot a hadianyaggyártásban használja fel. A cukor ugyanis legújában igen fontos kelleke a robbanóanyaggyártásnak és ily módon most már nemcsak táplálék zászra, gyógyításra, hanem pusztításra is szolgál.

A Talk című folyóirat közli ebből az alkalomból a cukor történetét, amely jelentős helyet foglal el az emberiség fejlődésének történetében.

A KERESZTES VITÉZEK ÉS COLUMBUS

Száz évvel ezelőtt Európában még olyan ritka volt a cukor, hogy az átlagember évi cukoradagja mindössze tíz font volt, míg ma az évi feladag körülbelül száz font.

A cukorgyártás Európában a napoleoni háborúk idején ért fordulópontjához. Évszázadok óta Európa csak egy édesességet ismert: a mézet. A cukornád megismeréséről s meghonosításáról legendákba vesző történeti adatok szólnak. A történetírók megegyeznek abban, hogy a cukorgyártás Indiában kezdődött. Indiából terjedt át azután Kínába és a Kelet más vidékeire. Maga a cukor szó a nyelvészek szerint perza eredetű.

Európa csak a középkorban ismerte meg a cukrot. A kereszties vitézek fedezték fel a Távolkeleten ezt a ma már nélkülözhetetlen édesességet, amint hogy a kereszties hadjáratok ismertették meg Európával a selymet, a satint, valamint a különböző fűszereket is.

Visszatért kereszties vitézek alapították meg az európai cukorkereskedelmet. A cukorkereskedelem elsősorban Spanyolországban virágzott és a spanyol királyok a cukorkereskedelemből szerzett búsás haszonból építették fel a madriái és toledo-i palatákat. Ebben az időben a cukrot majdnem kizárólag csak mint orvosságot ismerték és használták.

Olyan nagy kincsnek számított ez az új termék és olyan nagy hasznot jelentett a cukornád való kereskedelem, hogy a földköziúti utazók kizárólag azért indultak fáradságos és veszedelmeket rejtő kalandozásukra, hogy új cukornád-lelőhelyeket kutassanak fel. Megbízható adatok szerint maga Columbus Kristóf is azzal a megbízatással indult el Amerika felfedezésére, hogy új cukornád ültetvényeket fedezzen fel az Atlanti-óceán tulsó partján.

A XVII. században azután már nemcsak mint orvosságot, hanem mint fűszert is használták a cukrot, mert Nyugat-európa megismerkedett a teával és a kávéval és e két italhoz szüksége volt nagymennyiségű cukorra.

A napoleoni háborúk döntő fordulatot jelentettek a cukorgyártásban. Franciaországot ellenségei elzárták a cukornádültetvéstől és a francia tudósok éveken át folytatták a kísérleteket, hogy almából, körtéből, szilvából és gesztenyéből állítsanak elő megfelelő mennyiségű cukor-pótlékokat.

NAPOLEON BECSÜLETRENDJE

1802-ben egy német kémikus, Franz Kar. Achard építette az első gyárat, ahol répából állították elő a cukrot. A franciák csakhamar tudomás szereket a német kísérletről és 1811-ben Benjamin Delessert, híres francia kémikus répából tökéletes cukrot állított elő. Amikor Napoleonnak híru viték a nagy eseményt, a császár nyomban Delessert gyárába sietett és nagy örömmel tapasztalta hogy a hír valóban bizonyult. Felkesedésében levett saját melléről a becsületrend keresztjét és azt meglepett Delessert mellére akasztotta azzal a megjegyzéssel, hogy a répából előállított cukor egyill megmentője lesz Franciaországnak.

Napoleon mindent elkövetett, hogy népszerűvé tegye a répából készített cukrot, de mint minden nagy találmányt, ezt is idegenkedéssel fogadták. Később azonban a közönség rájött, hogy a cukorrépából készített cukor éppen olyan jó, mint a cukornádból előállított cukor s azóta a cukorrépat éppen olyan nagy mennyiségben termesztik, mint a cukornádat.

A modern tudomány sem tudott eddig vegyi uton cukrot előállítani. Noha pontosan tudják a cukor vegyi összetételét, amelyben szén, hidrogén és oxigén van, azt még nem tudták megállapítani hogy a természet milyen mennyiségben keveri ez a három anyagot ahhoz, hogy cukrot formáljon belőlük. A vegyészek véleménye szerint a napsugár erőtelő hatása alatt a cukor széndioxidból és vízből képződik a növényekben.

A természet csodálatos laboratóriumában tehát napsugár, szél és eső állítja össze a cukrot, amelyet az emberi tudomány még nem tudott a természetől függetlenül előállítani.

A cukornád melléktermékeit is felhasználja a modern gazdasági élet. A cukornád egyik melléktermékéből ipari szesz, takarmányt, élesztőt gyártanak. Magát a cukrot az utóbbi években a legkülönbözőbb iparágakban használják fel. A cukrot használják már a dohánygyárak is, de alkalmazták a szappangyártásnál és — mint a cikkünk elejét említtük — robbanóanyagok előállításánál is.

Természetesen igazi nagy szerepe a cukornak a konzerviparban, a cukrászatban és általában az egész élelmiszeriparban.

Ez a rövid története a cukornak, amely nélkül ma már elképzelhetetlen a kultúrember élete.

A dzsungel titka

lapunk új regénye, melynek közlését ma kezdjük meg. Minden új előfizető e naptól szept. elsejéig ingyen kapja a Déli Hírlapot

WAGNER RICHÁRD a száz év előtti nemzeti szociálista

A bayreuthi mester már csaknem egy teljes századdal ezelőtt „tudat alatt” hódolt a hitlerizmusnak. Mintha bensőleg szinte eszhatatlanul megéjtette volna vágyálmának, politikai eszményképének, a német nemzeti szocializmusnak beteljesedését. Világnevetét tekintve, kétségtelenül már ott szunnyadt lelkében a nemzeti szocializmus eszméje, hiszen az a művészet jegyében Wagnernél maga sajátos módján „kítört és eget kért”, mert a saját műsziájának emanációjából vélte kihallhatni a miszthatalom új német zenét és jogos meggyőződése volt, hogy az ő muzsikája az igazi, új német nemzeti zeneművészet.

Ha Wagner Hitler uralmának elején még az évek sorában lett volna, úgy kétségtelen, hogy Hitler tainak egyik leglelkesebb zászlóvivője, vezérelveinek legfanatikusabb terjesztője és a bayreuthi Wahnfried-kastélyban a Mein Kampf díszkötésében megdöklött volna a könyvespolcon, mint az Hitler égmáinak igazi szerelmeséhez méltán illelnek is.

Wagner önmagáról bizvást elmondhatta Faust-t: Zwei Seelen wohnen ach! — in meiner Brust! mert ő biztosan rajongott volna a hitleri kormányzatra, de lelkében azért még maradt hely az izzó forradalmár számára, sőt intímusával, Röckellel, kommunista ideákba mélyed, a drezdai „Vaterlandsverein”-ben buzgón tartja német szociálista ízü szónokait. Állandó érintkezést tart fenn Bakuninnal, a ríhedi orosz anarchistával és fegyvertelenül vesz részt az 1849-es májusi forradalomban, hol sokat rög-forog a barrikádok körül. Ha ekkor történe- sen elcsúszik, úgy hitbizonyosan az életével fizetett volna vakmerő politikázásáért és akkor a zeművészet szegényebb lett volna Wagner felbecsül- tetlenül értékes oeuvre-jével.

Szívből gyűlöli a burzsoáziát, a zsidó kapitaliz- must, ami azonban egyáltalán nem zárja ki azt, hogy saját maga szereti az abszolút jólétet. A dusz- ztag Meyerbeert és a kitiünő anyagi viszonyok- zt élő Mendelssohn és Halévy nemcsak zsidóvol- k miatt voltak ellenszenvsek Wagner szemében, hanem azért is, mert életviszonyaik sokkal kedve- bbek voltak az övéinél. Ha saját személyéről volt szó, úgy a legpazarabb fényűzést sem vonta meg magától. Csak bárszony háziköztönsben és selyemba- tiban tud komponálni. A Bécs melletti Hietzing- n díszes nyárilakot bérel és rendez be, később írichben is a kiesfekvésű Asyl-villában lakik, majd né nyugszik addig, míg fejedelmi mecenása II.ajos bajor király révén birtokába nem jut a ki- lyi pompával és kényelemmel berendezett bay- uthi Wahnfried-kastélynak. Utolsó lakása: a ve- neci Palazzo Vendramin — hol a mester elhunyt — is nagyrúri lak volt. Wagner tehát grandeig- eur-i allűrjéhez mindhaláláig hű maradt, csakúgy, mint antiszemitizmusához. A Tannhauser párisi vufos kudarcáért is a zsidókat okolja. Rendkívül osszantja az is, hogy a bécsi színházi publikumot zsidó Jacques Offenbach szellemeségtől ragyogó politikai persziflázással átítatott operettjei sokkal- l jobban nyugtázták le mint az ő Trisztán és Izol- jája.

Wagner elhunyt után neje, a zseniális Cosima szony és fia — a már sokkal kevésbé zseniális — Siegfried a bayreuthi Festspielhaus falai közé behurcolták a Wagner által oly káran megsejtett nemzeti szocializmus tanait és mindvégig fennen lo- gottatták az antiszemitizmus faklyáját.

— Végül mégis el kell majd fogadnom a zsi- ók által a nekünk — németeknek építendő ünnepi zínház céljára felajánlt pénzt, — mondja Wag- ner apósának, Liszt Ferencnek, 1873-ban, midőn shány dusztagdaz bécsi bankár 3 millió márkát haj- andó folyósítani az új zenei muzsateploom kreálá- sára. Wagnernek, mint azt Hermann Lévy kar- agy előtt kijelentette, mégis jól esett, hogy még a zsidók is készek őt magasztos művészi cákitizésci- en támogatni, zenei műremeikeinek behódolni!

Wagner Richard fajelmélete semmiben sem ma- dt a Hitleré, vagy a német fajelmélet jelenlegi egfanatikusabb hirdetője, Alfred Rosenbergé mü- rött. Olvassuk csak el, milyen hangzomban ír Wag- ner a híres Briefe aus Paris írójának, Ludwig Bör- nenek, kikeresztelkedéséről. Börne-Beermann úr —

írja Wagner — külön helyzetéből, zsidó hitét el- hagyva, a megváltást keresve, közénk — a ke- resztények — soraiba akart belépni. A keresett megváltást azonban nem lelte fel és arra kellett rá- döbönnie, hogy azt csak a mi megváltásunkkal egyetemben fogja megtalálni. De hogy velünk osz- tozhasson a közösségben, ehhez — elsősorban — az lenne szükséges, hogy teljesen megszűnjön zsi- dónak lenni, hogy gyökereitől kitépje a lelkéből régi hitét, őseinek tanait. Ez pedig éppenséggel nem könnyű feladat, mert az bizony sok izzadságra, bajba, aggodásra, a szenvedések és a fájdalom teljé- be kerül. Ha ti, volt zsidók, az önmegsemmisülés árán készek vagytok résztvenni ezen, a számotokra újjászületést jelentő megváltás művében, akkor vég- leg együtt lehetünk, akkor már semmiben sem kü- lönbözünk egymástól! De egyet sohasem szabad el- felejtenetek! A ti számotokra csak egy megváltás van: az Ahasverus, a pusztulás, a végenyvészet!

Zürichből 1849-ben ezeket írja drezdai hírlap- író barátainak, névszerint: Wiecknek, Uhlignek, Ferdinand Heinenek és Fischernek: Itt szinte kom- munistamódrá élek, mondhatom abszolút boldogan. Irántam mindenki szolgálatkész és tisztára az az ér- zésem, hogy jelenlétemnek örülnek. Filiszterek csak

a száz emigránsok közt akadnak itt, zsidó pedig — az Úr áldassék érte! — egyetlen egy sincs. Ezért aztán ugy-e édes barátaim nagyon irigyeltek en- gem?!

Érdekes, hogy mindezek ellenére egész tekin- télyes azoknak a kitiünő, zsidóvallású zenészeknek a száma, akik Wagnerért lelkesedtek és segítségére voltak. Meyerbeer Wagner részére megszerezte a magdeburgi színház karnayi állását s ugyancsak Meyerbeer lelkes pártfogásának köszönhetette Wagner hogy Drezdában színrekerültek „Lohengrin” és „Tannhäuser” című dalművei. Heine Henriktől kap- ta az ideát „B-lygó hollandi” című operájának meg- írásához. Az sem érdektelen, hogy az első „Wagner- Vereint”-t Bécsben a zsidó Goldmark Károly, a „Sába király” komponistája alapította és hogy az első bayreuthi „Parsifal”-dirigens, a „Kreuzmo- tiv” első zenekari megszólaltatója a zsidó Her- mann Levy, korának egyik legkiválóbb karnagya volt. Karl Tausig, Heinrich Pergezs, Josef Rubin- stein mindmegannyi fanatikus harcosa, — ki lel- kes zenei cikkeivel, virtuóz zongoraíratáival, ki vezénypálciájával küzdve a „jóvő muzsikájáért”, az „új nemzeti művészetért”, a „unendliche Melodie”, a „Gesamtkunstwerk” és az „Erlösende Kunst” di- adalra segítésének érdekében.

Wagner szemében a német nemzeti szocializ- mus nyilván soha nem tűnt csaloika utópiának. 6 eleve is szentül hitt abban, rendületlenül várt rá, mint a zsidók a Messiás eljövételére és feltétlenül remélte annak — nem tulmetszi időben történő — elkövetkezését.

Guttman Miklós

Aki bármikor kihallgatásra jelentkezhettek az angol királynál

Ki lesz az angol főváros új lord-majora?

Az egész angol birodalomban már javában ta- lálgatják, hogy ki lesz London lord-majora, ki vonul majd be káprázatos pompával, a legfőbb angol méltóságok, főpapok és főurak kíséretében a West- minsterből, ahol hivatalos esküjét leteszi, a Guild- hallba, a városházára.

London polgármestere nagy úr. Hivatalát csak egy évig viseli ugyan, de ez idő alatt a Cityben, Lon- donnak ebben a legelőkelőbb és legfontosabb negye- dében (területe egy négyzet mérföld) szinte korlát- lan a hatalma. Ha például az angol király a Citybe akar menni, előbb engedélyt kell erre kérnie a lord- mayortól, aki természetesen az engedélyt megadja, a vár-szeged határában várakozik a királyra és ott átnyújtja neki a birodalmi kardot.

Hagyomány, hogy az angol hadseregből, zárt alakulatban, csak három ezred vonulhat át a City utcáin. Ezt a három ezredet valamikor a City vé- delmére rendelték ki és azóta az ezredben szolgáló katonák ezt a jogukat sértetlenül megőrizték. Ha másik ezred akar a Cityn végigvonulni, parancsnoká- nak előbb ki kell kérnie a lord-mayor engedélyét.

Mindzettel még nem merültek ki a polgármester előjogai. Ő az egyetlen, aki a nap bármely szakában kihallgatásra jelentkezhetik a királynál. A lord-mayor tábornok is, tengernagy is egy személyben ám- bár sem hadserege, sem hadiflöttája nics. A zord- n „Tower” őrségének jelszavát vele minden alka- lommal közlik. Ha a Cityben valamilyen nagy ünne- pély folyik le, a polgármester a sorrendben még az angol trón várományosát is megelőzi.

A lord-mayort az angol polgárság választja sa- ját akarata szerint. Nem a rang, a születés a font- os, hanem a hivatottság, az érdem. Ez az oka, hogy a lord-mayorok között már volt kereskedőcég fő- nöke, sőt ruhakereskedő, halkereskedő, nyomdász is. Az egyszerű, polgári foglalkozás nem akadályo- ana, hogy valaki a legalkalmasabb polcra emelked- jék.

A lord-mayort minden év november havában vá- lasztják meg, de a választó bizottság, a Court of the Common Hall, már hónapokkal előbb többször- összeül és szigorúan megvizsgálja a jelöltek szem- lélyes viszonyait. Az új polgármester csak három

hónappal a választás után foglalja el hivatalát. Ek- kor a bizottság átnyújt neki egy 12.500 fontról szóló csekket. Egy évi kiadásainak fedezetül szolgál. Mint hogy azonban a város első polgárának rengeteg kiadá- sa van, a sokféle ünnepély, lakoma, fogadtatás nagyon sok pénzt emésztnek fel és a kapott összeg távol- ról sem elegendő, a választásnál a jelöltek anyagi viszonyait is figyelembe veszik. Arra ugyanis a pol- gármesternek el kell készülnie, hogy az egy év alatt legalább 12.000 fontot saját zsebéből is ráfizet mélt-óságára.

Hivatalba lépésének napján — ez a Lord-mayor's day (polgármester napja) átveszi a kristály- ból készült jogart, hatalmának jelvényét. Néhány pillanattal felemeli, hogy mindenki tudomásul ve- gye: a lord-mayor átvette hivatalát, az ezzel járó összes kötelességeket, de jogokat is. Este — hagyományos szertartások között — ünnepi lakoma van. A dusan megterített asztal a City roppant ér- tékű aranyedényei díszítik, az ételeket aranyhimz- ses ruhába öltöztött masok egész serege szolgálja fel és a beszédek előtt, valamint a felköszöntők után mindig ezüst harsonások adnak jelt. Az ünnepi be- szédet rendszeren a miniszterelnök mondja.

Bárhová menjen is a polgármester, előtte viszik a jogart, hatalmának jelvényét és évszázados ha- gymányok szerint leteszik az asztalra, amelynél he- lyet foglal. Ünnepeles alkalmakkor bíborvörös pa- lástot visel, nyakában művészeiesen kidolgozott lán- con remek kaméa lóg, amelybe a város jelmondata van belevésve: Domine, dirige nos. (Uram, vezérelj minket.)

A „Court of the Common Hall” tagjai a közeli hetekben már összeülnek, hogy új polgármesterről gondoskodjanak. Arra is volt már példa, hogy a távozó polgármestert egymásután négyszer megvá- lasztották. Ez a népszerű személy Sir Richard Whit- ington volt.

DÉLI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

= KÖZGAZDASÁG =

Katonai ellenőrzés a nagykereskedők raktáraitra

A hadsereg részére zárolt áruk a nagykereskedőknél

Augusztus 25-től kezdve — mint röviden jelentettük — katonai ellenőrzés alá kerülnek és részben, vagy egészben zár alá kerülnek úgy a nagykereskedőknél, mint az ipari termelők raktáraitra azok az áruk és anyagok, amelyek katonai célokra igénybevehetők.

A hivatalos lap ide vonatkozó rendelkezései szerint

teljes mennyiségükben

zár alá kerülnek és a hadügyminisztérium rendelkezésére kell tartani augusztus 25. napjától nemcsak a gyári raktárakban, hanem a nagykereskedők raktáraitra is a katonai és parasztáru típusu fehér vásznat; a fehérneműnek való kaki vásznat; a festetlen kaki vásznat katonai bluzok céljára, a páronként 100 grammal nehezebb harisnyákat; a darabonként 300 grammal nehezebb flanelingeket, az ezerméterenként 60—80 gramm közötti fehér és kaki cérnákat.

70% erejéig nyers gyapot, a pamutfonalak közül a 10.1, 12.1, 14.1, 16.1, 18.2, 10.2, 10.3, 14.3 számúak, törülközők, kötszövött kesztyűk.

Teljes mennyiségben a gyapju és gyapjúárak közül a 400 grammal nehezebb flanelingek, páronként 150 grammal nehezebb harisnyák, a szűrkeszínli takaró pokrokok, a hadsereg részére való kaki posztó.

A közönséges és merinojuh gyapjuból 80%, a hosszuszőrű (turcană) gyapjuból 60%, festetlen, vagy festett gyapjufonalból 80%.

Bőr és bőrgyártmányokból teljes mennyiségben: katonai és sportbakancsok, bőr és kaucsuk bocskorok, minden csizma, kivéve a sevro és lakk árut.

Részben zárolva: a talp 70%, kidolgozott bőrök 70%.

Len, kender és gyarmányaik teljes mennyiségben: az ezerméterenként 60—80 grammos cérna.

Részben: 70% a len és kender vászonból, 70% az ugyanilyen hevederekből, gyeplőszárakból, kötelekből, 70% a zaboszákokból.

Ujjas, vagy ujjatlan prémleányokból és a szokásos báránybőr kucsából 80%.

A zárolt árukat tilos eladni a hadügyminisztérium engedélye nélkül. A nagykereskedők és a raktárak csak a zárolatlanul maradó részt használhatják, illetve értékesíthetik.

Az itt felsorolt áruk, amennyiben ilyenek a vámraktárakban vannak, a vámhivatalok által kiszolgáltathatók, de avval a kötelezéssel, hogy csak a nem zárolt rész használható és kötelesek a vámhivatalok f. hó 21-től kezdve kimutatást küldeni a hadügyi minisztériumnak a kiadott árukról.

Bőséges szilvatermés a Bánságban értékesítési lehetőség nélkül

A királyi helytartóság bizottsága ülést tartott, amelyen Popescu Nicolae mezőgazdasági vezérfelügyelő jelentést tett a szilvatermésről. Az idei szilvatermés igen bőséges, amire már évek óta nem volt példa. Sajnos azonban a bánsági szilva kivitele még szervezetlen és ennek folytán a szilvatermés kilencven százalékából pálnakát égetnek. A szilvapálnka literjét a termelő kénytelen tizenkét lejért eladni a kereskedőnek. Mozgalmat indítottak, hogy a gazdák minél nagyobb mennyiségű szilvát aszaljanak, mert annak értékesítése kedvező. Elhatározták, hogy szilvaértékesítési szövetkezeteket létesítsenek, a

milyen Arad megyében már több működik. Cernescu Tiberiu erdészeti főfelügyelő jelentette, hogy az elmúlt években Temestorátalmegeyében a kivágott erdők újjáültetése érdekében kevés történt. Rámutatott az erdősítés fontosságára és közölte, hogy az erdészeti felügyelés erre vonatkozólag több évre terjedő tervet dolgoz ki. Pavel Petre mezőgazdasági kamarai elnök közölte, hogy a kamara a szarvasmarha nemestése érdekében mozgalmat indított. Svájcban több tenyészbikát vásárolnak és azok kiválogatására külön szakértői bizottság utazik Svájcba.

Uj illeteket vetettek ki a gyaptra és gyapotfonalra

A pénzügyminisztérium körrendeletet küldött valamennyi pénzügyigazgatóságának és vámhivatalnak, amelyben értesítette őket, hogy az augusztus 18-án kelt 2460 számú minisztertanácsi napló alapján az 1938 évi 726. és az 1939 évi 1065. számú minisztertanácsi napló által behozatalra engedélyezett gyapot és vigogne fonalra kivettelt fix illeteket aug. 21-től kezdődően a következőképpen változtatta meg:

Egy kilogram gyapotfonal forgalmi adója az eddigi 25 lei helyett 23 lei, a repülőalap illeteke az eddigi 8.40 lei helyett 7.70 lei.

Egy kilogram vigognefonal forgalmi adója az eddigi 25 lei helyett 23 lei, a repülőalap illeteke 8.40 lei helyett, 7.70 lei.

Egy kilogram nyers gyapot forgalmi adója az eddigi 21.50 lei helyett 29 lei, a repülőalap illeteke az eddigi 7 lei helyett 9.70 lei.

Egy kilogram az országban marcerizált gyapotfonal forgalmi adója az eddigi 15 lei helyett 17 lei, a repülőalap illeteke az eddigi 5 lei helyett 5.70 lei.

Egy kilogram az országban marcerizált gyaptszövetek forgalmi adója az eddigi 16.50 lei helyett 18.70 lei, a repülőalap illeteke az eddigi 5.50 lei helyett 6.30 lei. Ezekben a fix illetekben kívül az importált gyapot, és vig gnefonal után meg kell fizetni a törvényben megállapított forgalmi adót is.

A pénzügyminisztériumi körrendelet előírja még, hogy összeírni kell végeznai azoknál a gyapotfonódáknál, amelyek a nyersanyag után fizetnek adót. Az összeírásban be kell venni az augusztus 20-án raktáron lévő kész gyártmányokat, nyersanyagot, valamint a gyártás alatt álló árukészletet, továbbá az említett napig kérelmezett nyersanyag import mennyiségét.

Nyilatkozatot kell benyújtani a gyapot, gyapot- és vigognefonal behozatalával foglalkozó kereskedőknek is, feltüntetve az augusztus 20-iki árukészletet, valamint az eddig a napig beadott importké-

relem mennyiségét.

Az így megállapított készárút, nyersanyagot és kérelmezett importmennyiséget kilogramonként 2.75 lei forgalmi illetekkel és 0.92 lei repülőilletekkel terhelték meg. A valamások elmulasztása, vagy hamis adatok bevállása esetén az adóösszeg ötszörösét állapítják meg büntetésképpen. A megállapított áru-raktárról jegyzőkönyvet vesznek fel, amelynek egy példány a adózónál marad, míg a másik kettő közül egyet a pénzügyigazgatóság őriz meg, egyet pedig a pénzügyminisztériumban továbbítanak. A kivettelt összeget három havi részletben kell kiegyenlíteni, éspedig az első részlete azonnal az összeg megállapítása után, a másik két részletet pedig a következő hónapokban.

A pénzügyminisztérium megakadályozza a növényi olajjal történő visszaéléseket

A pénzügyminisztériumhoz az utóbbi időben számos értesítés érkezett, hogy a falusi olajmágtérmelők termékeiket városi olajpréseken dolgoztatják és az olajat illetek lefizetése nélkül hozzák forgalomba. A pénzügyminisztérium abból a célból, hogy egyrészt a kinstár megkärösztését megakadályozza, másrészt pedig, hogy a növényi olajsajtó gyárak, amelyek fogyasztásá adóra vannak kötelezve, ne legyenek kedvezőtlen helyzetben, ehendelte, hogy a jövőben az olajsajtó és olajprés tulajdonosok csak az illető helységben lakó termelő áruját dolgozhatják fel. Kivételt képez az az eset, amikor a termelő lakhelyétől számított 10 kilométeres körzetben nem működik olajprés.

Az ellenőrző szervek külön is felhívják az olajprés tulajdonosokat, hogy csak azoknak a termelőknek olajmagvát dolgozhatják fel, akik lakhelyük köz-

A nemzetközi pamutszövetség zürichi tanácskozása

Zürichből jelentik: Az International Federation of Master Cotton Spinners and Manufacturers Association zürichi végrehajtó bizottsága, amely a múlt héten folyt le Zürich bfejeződött. A zürichi megbeszélések legfontosabb eredménye egy távirati felszólítás, amely a szövetség küldött Henry A. Wallacnak Egyesült Államok földművelésügyi államtitkárnak és Cordell Hull államtitkárnak, az amerikai pamutértékesítés ügyében. A két azonos szövegű távirat elindítását hosszas vita előzte meg, mert a bizottság egy része egyenesen Roosevelt akart fordulni. A végén mégis úgy döntött, hogy Hullhoz és Wallacehoz küldenek távirat. A távirat szövege a következő volt: „A nemzetközi pamutszövetség zürichi tanácskozása, amely az amerikai pamutfajtáknak európai és indiai fogyasztói vesznék részt, egyhangulag hozzájárul a felszólítja az amerikai kormányt, hogy az általa megelőgezet pamutkészletek értékesítésére végeleges és hosszulejáratu értékesítési rendszert alkalmazzon, miután az egész szektorban kaotikus állapotok alakultak ki bizonytalanság miatt, amely az Egyesült Államok pamutkészleteinek eladásánál a jövőben károsító módszerek tekintetében keletkezett. Egyesült Államok kormányának minél gyorsabban választania kell, hogy ezt a jövőben hogyan fogja alkalmazni. Igen fontos, hogy az Egyesült Államok kormány figyelembe vegye, hogy a denkép szükséges van a kereskedelem alapvető elveihez való visszatérésre, mert a jelenlegi oldalu értékesítési rendszer folytán erősen káros az amerikai pamut fogyasztása. Hogy Egyesült Államok ingadozó pamutpolitika mennyire aláasta a piacot, bizonyítja az a tény, hogy az elmúlt kampány exportja a legkevesebb volt, amelyet feljegyeztek az utolsó öt évben. A pamutszövetség korábbi panaszaira sem kapott megfelelő választ és ezért sürgősen az Egyesült Államok kormányát, hogy az az és hatékony intézkedéseket fogantasson az egyesület ezen újabb közlése nyomán.”

Az egész világ textiliparában hamarosan terjedt a nemzetközi pamutszövetség gyors erőfeszítésének és most rendkívüli érdeklődéssel várják, hogy a nemzetköziség testi- nek milyen választ ad az amerikai kormány.

— A KAMARA CÉGJEGYZÉSI KÉRVESEKET INTÉZETT EL. A temesvári kereskedelmi iparkamara elnöki tanácsa Besa Cornel parlan képviselő, kamarai alelnök elnöklété alatt ülést tartott, amelyen Arzenovici Zoltán dr. titkár tett jelentést a napirenden levő kérdésekről. Az elnöki tisztség és ezek végső döntés céljából az illetekkes cégbizottság el kerülnek, ezenkívül több italmérségi engesztavazott meg. Roxin-Bibescu Iosif, a kamara jelenlegi bizottságának tagja lemondott a temesvári liceum iskolaszéki tagságáról és a kamarai elnöki tisztségbe Stan Tudort, a lánggyár igazgatóját delegálták. Több sürgős természetű ügy elintézése után az ülést ért.

— A BÚZAUZLET NEM ALAKUL KI. (A Iosif és Kleinmann cég jelentése). A bánsági búzapiac élénk kereslet mutatkozik a búza iránt, az azonban nem tud megfelelően kialakulni, az uszályhajók miatt nem lehet a szállítást lebonyolítani. A többi gabonamű iránt az érdeklődés lanyha. A piaci árak egyébként a következők: 75 kilós 420 lei, tengeri 420 lei, korpa 340, uj 400, uj takarmányárpa 350, tavaszi árpa 420, harmag 400, tökmag 950, káposztarepce 850, l 600—700 lei százkilónként.

A kisvállalatokat kötelezték a gyapju utáni proporcionális adó megfizetésére

A pénzügyminisztérium a gyapju utáni proporcionális adó és illeték behajtására vonatkozóan újabb elrendelést hozott, amely a kis vállalatok, a melyek eddig mentesek voltak az általuk készített gyapjuterminál után fizetendő forgalmi adó alól, a jövőben kötelesek proporcionális adót fizetni.

Közgazdasági hírek

A nyersbőrök átvételi árait a főváros területén a következőképpen állapították meg: fehér bőrök 40 lei kilónként, vörös bőrök 42 lei. Ezek az árak a 16 kilónál nehezebb bőrökre vonatkoznak és szeptember hónap folyamán maradnak érvényben.

A Scherg posztógyár újabb négy millió leies engedélyt kapott az államvasutaktól.

A cementgyárak központi eladási irodájánál az elmúlt évben mintegy nyolcvan millió leis visszaélésre bukkantak s ennek a felfedezésnek az eredetét ma már az ilfovi törvényeszközök vizsgálják. A cementgyárak az őket ért károkkért a központi iroda tisztviselőit tették felelőssé, a köztük közül többen nagy iparvállalati érdekeltségekkel rendelkeznek és így kijelentés van arra, hogy a károk, legalábbis részben megtérülnek. A központi iroda élére most új vezetőséget állítottak. Az iroda igazgatója Silviu Bogdan Duica lett, aki a visszaéléseket annak idején felfedezte.

Kedden aláírták a román-holland pénzügyi megállapodást, amely az eddigi ellentéteket van elhárítva elsimítani.

A nagyszebeni mezőgazdasági kamara legújabb tartott ülésén elhatározta, hogy a megyei gyümölcsértékesítés növelésére Nagyszebenben és a megyében pedig egy gyümölcstárolót fog létesíteni.

A rizshántoló gyárak 4 leiel felemelték a rizs árát. Az áremelés azzal indokolják, hogy a rizsből történő rizsbehozatal elő akadályok születtek.

A CFR vezérigazgatója értesíti mindazon vasuti nyugdíjasokat, akik eddig különböző okok miatt nem kérték ki kedvezményes tűzfaszállítási utalványukat, hogy azokat szeptember 15-ig még megkaphatják az előírt formák betartásával.

A Franciaországba irányuló borsókvitel megélénkült.

A Vulcan vagon- és gépgyár Hunyad megyében 100 hektár kiterjedésű területen zárkutatmányi jogosítványt kapott. A Vulcan aszbesz-tet keres ezen a területen.

A földművelésügyi minisztérium gyümölcsiz gyárát állít fel. Az új üzem Curtea de Arges városban fog működni.

SPORTSEMÉNYEK

Az Universitatea nem indul a B divízióban

Kedden járt le az a határidő, amelyet a labdarúgószövetség a B) divízióba beosztott egyesületeknek adott arra nézve, hogy nyilatkozzanak, indulnak-e a nemzeti bajnokság második csoportjában. Az utolsó napig a beosztott 40 csapat közül 37 hozzájárulás érkezett a szövetséghez. A chisinaui Mihai Viteazul már régebben, míg a kolozsvári egyetemi csapat, az Universitatea most jelentette be, hogy nem indul a B) ligabajnokságban. A negyvenedik hely már a csoportok összeállítása kezdetén betöltetlen volt. A nemzeti bajnokság bizottsága legközelebbi ülésén dönt a három üres hely betöltésére vonatkozóan.

Lemond a magyar vízipóló kapitány

Hétfőn este a magyar úszószövetség vízipóló bizottságának ülésén Homonnai Márton bizottsági tag bizalmatlansági indítványt terjesztett be Ivády Sándor vízipóló kapitány ellen Homonnai felszólalásában vázolta az Ivády kapitánysága alatt elért eredményeket, betervezte bizalmatlansági indítványát és javasolta, hogy az olimpiai bajnokság megvédésének, a magyar vízipóló sport átszervezésének és az utánpótlás nevelésének öttagú bizottságot válasszanak a vízipóló kapitány mellé. Nagy és szenvtelen vita után megválasztották az ötös bizottságot, melynek tagjai lettek: Beleznya László dr., Tichy Henrik dr., Vizvári Károly, Vértessy József és Homonnai Márton. Hírek szerint Ivády Sándor le akar mondani tisztségéről.

A Román Kupá küzdelmeire eddig 78 csapat jelentette be indulását.

Hidek Magyarországon nyaral

Hidek, az egykori osztrák csodacsapat kapusa, mint ismeretes, évekkel ezelőtt Franciaországban telepedett le és felvette a francia állampolgárságot. „A szép” Hide Franciaországban szoros és meleg barátságot kötött Berkessyvel, a Ferencváros volt fedezetjátékosával, aki szintén Franciaországban rugja a labdát. A nyári holt szezon idejére Berkessy most már másodízben meghívta Hidek Magyarországra. Egy kisebb üdülőhelyen tölti a nyarat a népszerű játékos. Elképzelhető az ugyanott nyaraló pesti gyerekek nagy bámulata, amikor közéjük áll játszani a „Hosszu bácsi” és mosolyogva kapdosta el a „süvitő bombákat”.

Sporthírek mindentelől

Vikélides III. a neves görög futballista úgy látzik tényleg a galatii Gloria CFR-ben fog játszani. Beffa, a Venus volt fedezetjátékos, akit az új A) divíziós csapatnak engedett át a bajnokságot, a hét folyamán Szalonikiba utazik, hogy honfitársát az országba hozza. Egyedüli nehézséget csupán a görög szövetség akadékoskodása okozza.

Több ízben megemlékeztünk arról, hogy Sadowsky és Praszler az AMTE volt játékosai, akik az elmúlt szezonban a Juventusban szerepeltek, megváltak egyesületüktől. Először a Rapiddal hozták kapcsolatba a két futballistát, majd Praszler több erdélyi A) és B) divíziós csapattal folytatott tárgyalásokat, legutóbb az UDR-vel. Legújabb hírek szerint úgy Sadowsky, mint Praszler továbbra is a Juventusban fog játszani.

A DZSUNGEL

A Déli Hírlap eredeti regénye
Irtá: K. D.

ELSŐ FEJEZET

— A hetedik menyország —
A magas férfi válasza rövid és nyers volt.
— Vedd a korbácsolat és rajta! Csak nem fog dolni veled egy leány?
— Igen uram, úgy lesz, csak nem tudtam, hogy...
— Csak hallgass el egész bátran, nem fog kiártani!
— Ahogy parancsolod, uram...
A szolga hétrét görnyedve hajolt meg előtte, de a kocsis végére kúszott és leugrott róla. A kocsisok rövid, de hangos parancsszavak hangzottak és a karaván újból megindult. A motorok szorban nyeltek el őket a dzsungel fekete éjszaka.
A magas férfi, aki az előbb a brutális parancsot kiadta, a legelső kocsiban ült egy kerevetfélen. A dzsungel sötétjében gondolkodott. Sana Bitru volt a nagykereskedő, aki amint szélbelen-hosszban szeltek, egész Indiának legdrágább emberes, erős, izmos, az ötvenes évek felé közelgő férfi. A kocsisok vonásokkal és feltűnően kis szemekkel, a melyekben az indulatok percenként változtak. Hol a szög sugárzott belőlük, hol mosolygós alázatosság, hol a fejük annyira azt az ember hosszú, tömött, komolykete szakállalól láthatta, érzéki, husos ajkain dudarodott ki.
Bitru cigarettára gyújtott, azután lélekzetét is szafajtva fűlt föl valamire, majd mosolygós elégedettséggel dörszölte kezét.
Az elégedettségre meg is volt minden oka. Ez az expedíciója fényesen sikerült. Igaz, elővigyázatlan volt, valami olyasfélért tett, amit eddig még soha, de ami a fő: mégis sikerült. És ez a kis különösaland bizonyára majd a legjobb üzletet fogja redményezni.

A motorok zúgása és a keréknyikorgás felverték az őserdő csendjét. Mintha minden mozgásba jött volna. A szél susogásra készítette az erdő fáit, és fáradt levelek lebegtek a levegőben, a messi mélyből pedig vadállatok élet-halálutsájának ijesztő bődületes hozta néha idáig egy-egy erősebb szélroham. Most a hold is előbújt és remegő fénnel szórta tele a százados dzsungelbe vágott, nem éppen a legjobb úton haladó karavánt.
Bitru cigarettázva és valamit mormolván magában dőlt hátra kerevetén. Expedíciói alkalmával már így szokta ezt meg, hiszen csak szolgák és cselédek voltak vele.

Hirtelen összerázkódott.
Éles, átható női sikoltás sirt bele az éjszakába és tuljajagta a motorok zaját. Félig fölémelkedve, elégedett mosollyal várta a folytatást. De ismét csend lett, csak a kocsikerekek dübörögtek az éjszakában.
Visszaroskadt helyére és kegyetlen fény villant meg szemében:
— Asszonynépségnék engedelmessékednie kell, különben...
Egyik cigarettától a másik után szívta, óriási füstfelhőbe burkolódva, amikor észrevette, hogy odakünn elmaradt mellőlük az erdő, a horizonton pedig apró fényfoltok buknak elő a sötétből.
— Hajtsatek gyorsabban, — kiáltott ki hangosan és a motor felzúgott, a kerekek nekiindultak, az összes járművek meggyorsultak, hogy minél hamarabb ott legyenek rendeltetési helyükön, Balami hercegének fővárosában, amelyet szépségéért és gyönyörűségéért „hetedik menyország” neveztek az indusok.

Balami hercege, az öreg radzsa fogadósobájában tartózkodott. A kisebb termet misztikus halványlila világítás derengte be, mindenben és mindenütt ott reszkettek az imbolygó, reszkedő liliás fényfoltok.
Balami hercege kereveten fektet. Kézében és mellébe mindentűl egy csomó fénykép. Nők különböző pózban, a világ minden részéből. A kezében tartott képet átnyújtotta fiának.
— Mit szólsz hozzá, Omár?

A magas karcsú, szép indus kelletlen pillantást vetett a képre és azután rögtön vissza is adta.
— Nagyon szép apám, de tudod, hogy az ilyesmi engem nem érdekel!
— Nem érdekel...?
A herceg bosszankodva csóválta meg fejét, a mely sovány volt és ragadó madárréhoz hasonló, azután megrövedt pillantással mérte végig a fiát és így folytatta:
— Te sem vagy az apád fia, nem is tudom, hogy nincs semmi benned az én testemből és véremből.
— Nagyon egyszerű. Én nem olyan szemmel nézegetem az asszonyokat, mint te. — válaszolta nyugodtan a fia.
— Igen, kezdem észrevenni, — hangzott a gyönyörű válasz. Azután felkelt a kerevetről, pár lépést tett föl és alá, majd hangosan rátámadt:
— Nem szívesen magad te, a proféta fia? Hisz én is szívesen, én is, te... te... Nem tudott tovább beszélni a dühtől, csak nagysókára folytatta:
— Igaz, magam vagyok oka!
— És ugyan miért? — kérdezte szeliden a fia.
— Mert elégedtetek a világba és nem itthon tanultad meg, hogy Mohamed szava és erkölcsi legelső a világon. De azt hittem, okos és hasznos dolgokat tanulsz és nem bolondot nevelnek belőled azok a nyomorult hitetlenek; bolondot, akikből sohasem lesz férfi...!
Omár hangosan felkacagott és megveregette apja vállát.
— Nem olyan veszedelmes a dolog, apám, légy nyugodt a hitetlenek is a te szeméiddel nézik a nőt. Az asszony szerelemre termett, — mondják ők is.
— Hát akkor te miért okvetetlenkedsz és miért nézed őket más szemmel?
— Bizonyára az az oka, hogy más természetem van, mint neked és sokaknak. Hosszu léptekkel járta végig a szobát és pár percnyi szünet után folytatta:
— És vegyünk téged. Számatlan palotád van és benne száz, meg száz asszonyt tartasz, olyanokat, akiket nem is láttál, akikhez hozzá sem nyulsz. Hát mire való ez? Ezt tartod szerencsének?
(Folytatjuk)

Svájc is kiépíti kereskedelmi kapcsolatait Oroszországgal

Genéből jelentik: A nemzeti tanács külügyi bizottsága ülést tartott és azon tudomásul vette a szövetségi tanácsban kifejezett ama véleményt, hogy Svájcnak valamennyi országgal minden lehető módon fenn kell tartani a diplomáciai összeköttetést. A bizottság nagy többsége a szövetségi tanáccsal együtt arra a meggyőződésre jutott, hogy tovább kell folytatni azokat az erőfeszítéseket, amelyek Svájc és Szovjetország közötti kereskedelmi kapcsolatok kifejlesztésére irányulnak. A bizottság tudomásul vette azt is, hogy a szövetségi tanács ösz-

szekvíhatja a szövetségi ülést a svájci-szovjet orosz viszony megtárgyalására. Svájc és Szovjetország között ugyanis nincs semmiféle diplomáciai összeköttetés.

Roosevelt megszakította nyári szabadságát

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök pénteken megszakítja nyári szabadságát és visszatér a Fehér Háza.

A magyar kormány minisztertanácsán foglalkozott a nemzetközi helyzettel

Budapestről jelentik: A magyar kormány tagjai Teleki Pál gróf miniszterelnök elnöklété mellett minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács a nemzetközi helyzet megvitatása mellett a folyó kormányzati kérdésekkel foglalkozott és délután három órakor ért véget. Bonnet francia külügyminiszter szerdán délelőtt kihallgatáson fogadta Khuen-Héderváry Sándor grófot, Magyarország párisi követét.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 24.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsadó. 12: Hanglemezek. 13.00: Időjelzés, sporthírek. 13.05: Hangverseny. 14.10: Rádió ujság. 15: Aktualitások. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.17: Hanglemezek. 20: Előadás. 20.15: Hangverseny. 20.40: Hanglemezek. 22: Rádió ujság, sporthi-

rek. 22.15: Táncclemezek. 22.35: Hangverseny. 23: Rádió ujság. 23.15: Francia énekek. 23.30: Román műsor Franciaország számára.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, közlemények, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Elbeszélés. 11.45: Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.00: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 18.10: Közvetítés. 18.50: Táncclemezek. 19.45: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Szalonzene. 21: Ez az úr az enyém. Zeneszigeték három részben. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Cigányzene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Hanglemezek.

Budapest II. 19.45: Szalonzene. 20.20: Előadás. 21: Hírek. 21.20: Hangverseny. 22: Cigányzene.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 25.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsadó. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sporthírek. 13.05: Hangverseny. 14.10: Rádió ujság. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Előadás. 19.17: Hangverseny. 20: Előadás. 20.20: Előadás. 20.40: Rigolto. Opera. 21.35: Rádió ujság, sporthírek. 22.15: Rádió ujság. 22.45: Szórakoztató lemezek. 23.45: Francia, német és olasznyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Katonazene. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákképzés. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 18.10: Előadás. 18.40: Szalonzene. 19.30: Sportközlemény. 19.45: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Felvidéki dalok. 21.25: Külügyi negyedóra. 21.40: Előadás. 22.05: Hangverseny. 23.00: Táncclemezek. 23: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. Cigányzene.

Budapest II. 19.45: Előadás. 20.15: Hanglemezek. 21: Hírek. 21.20: Szimfonikus zene. 22.35: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 26.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsadó. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sporthírek. 13.05: Hangverseny. 14: Rádió ujság. 15.10: Aktualitások. 17: Országos örök órája. 19.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.17: Hangverseny. 19.50: Előadás. 20.35: Operai órája. 21: Rádió posta. 21.15: Hanglemezek. Rádió ujság. 22.30: A Voie Buna vokál hangversenye. 23: Rádió ujság. 23.15: Hangverseny. 23.45: Francia és angol nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, közlemények, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Mít nézzünk meg? 13.10: Cigányzene. 13.40: Időjelzés, sporthírek. 13.05: Hírek. 17: Felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés. 18: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 18.10: Rádió posta. 18.35: Táncclemezek. 18: Előadás. 19.40: A mulya fiú. Vigjáték egy felvonásban. 20.15: Hírek. 20.25: Cigányzene. 21: Elfelejtett költők. 21.30: Sportközvetítés. 22: Gigli ária és dalestjének közvetítése. 22.35: Hír. 23.20: Negyedórás színes muzsika. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Hanglemezek.

Budapest II. 20: Hangverseny. 20.30: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21.20: Előadás. 21.4: Szalonzene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személy, fűrdő s gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés 1 leu. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata I. hovári IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nőrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Bejárónő a délelőtti órákra keresték. Jelentkezni a kiadóban. 1345

Keresünk adminisztratív titkárt, aki jó megjelenésű, erélyes, jó szervező. Előnyben részesülnek az etnikai románok, akik a divó három nyelvet ismerik és szakmai szervezkedésben gyakorlatuk van. Részletes ajánlatok augusztus 26-ig Breasla Functionarilor Particulari din Tinutul Timis, Timisoara I., Str. Eminescu 5. et. I. címre küldendők. 1261

Állást keres

Házvezetőnő állást keres egyedülálló személyhez. Vidékre is megy. Cím Str. Eneas 78. 1256

Lakás

Bátorozott szoba fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással azonnalra kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3. 1039

Négyszobás modern lakás minden melékkelhellyel november 1-re kiadó. I., Str. Gheorghe Lazár 4. Bővebbet a házmesternél. 1254

Bátorozott szoba folyóvízzel, fürdőszoba használattal az erzsébetvárosi villanegyedben kiadó. III., Str. General Măsoiu 7. 1378

Garzonlakás szeptember 1-re kiadó. I., Str. Milano 3. 1260

Egyszoba, konyha, élelőkamra szeptember 1-re kiadó. IV., Str. Dimitrie Sturdza 50. 1259

Szép akar lenni?
Használjon **KULKA-féle hiltomtejszínt**. **Hiltom-tejszappant és hiltompudert, három színben.** Kaparató kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sasoz” az Arany Szaryas épületben I., Piata I. C. Bratianu.

Adás-vétel

Keresünk magyar, németnyelvű magánkiadású könyveket, szexuál tudományi németkiadású illusztrált munkákat. Könyvtárak kiadását vállaljuk. Ajánlatokat részletezve. Editura de Cărtii Temesvár II., Alea Octavian Goga 54. 1357

Télikabát sötét színben, jó állapotban megvételre kerestetik. Gilde II., Str. Scolii 13. Érdeklődni délelőtt 9-től délután 4-ig. 1445

Hordók és kádak elsőrendű minőségben minden nagyságban raktáron Ászokhordók speciális előállítására. Fagy lált korveátorok gyári árak mellett kaphatók. Appeltauer hordógyár. Timisoara IV., Str. Fröbl 5. Telefon: 43—46. 678

Szép szilva magbaváló frissen leszedve, befőzésre való kapható. III., Str. Coroana de Otel 18. 1251

Új családi ház, bankadósággal sürgősen eladó. II., kerületi szőlők Str. Cămpina 23. (Petőfi csárdához közel) 1257

Aló létra (két méteres) jó állapotban megvételre kerestetik. Címeket a kiadóba kérem. 1239

Külfönte

Egy-két középiskolai tanuló úri család elvállalt teljes ellátásra, mérsékelt ártért. Cím a kiadóban. 1250

Deákot faluról teljes ellátásra vállaltak. Gilde, II., Str. Scolii 13. 1446

Gyászévem letelt. 5 éves kislám részére szeretők anyát keresek, akinek gondatlan megélhetést biztosítok. Van házam, földem, nyugdíjképes állami alkalmazásom. Felvilágosítást nyújt Bizony Ferenc információs iroda Temesvár IV., Str. Iancu Văcărescu 11. 1222

Ellátást keres nyolcadikos diák. Ajánlatok: Lengyelné, Splaiul Tudor Vladimirescu 23. Telefon: 39—59 címre. 1258

Köszönetnyilvánítás
Mindazon kedves ismerőseim kik felejtethetlen érejem
ZUNFT ZSIGMOND
nyugalmozott postafőfelügyelő
telmeslén résztvettek, virágadományakkal és részvétnyilvánításukkal fájdal-mamat enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetemet.
özü. **Zunft Zsigmond** és családja